

Ebe ni iPo^{lu} o keke ghi egbo **IRoma** **Eni e miesuo**

Otse oyi iPo^{lu}

¹ Mhemhe iPo^{lu}, oni o^o ga oyi iJesu iKirisiti ni a lu mhi khi aghiusomhi na kee, ni a ze o le mhi ke tsabo usomhi onete oyi Eshinegba. Mhemhe mhi keke ebe ona. ² Oni usomhi onete ona khi, oni Eshinegba o shobo shi eke, rote unu oyi emekeguele eyoli ni a keke shi Ebe-no-pfuase. ³ Oni usomhi onete o ya khi, ingme oyi omi oli ni o rote unuekpe oyi iDefidi lasela elemhi idiegbe. ⁴ A rote ekpabo oyi Ayemhe-no-pfuase roli khasa, ikhi iJesu iKirisiti Onomhue oyawa, khi, Omi Eshinegba o khi, abi o ro rote eghuli guise oli le. ⁵ Rote obo oyi iKirisiti ali eva oyoli anye te mie afu ro khi ighiusomhi na kee eyoli, ni anye ro ri egbo ijeta nya bhale ya sueso na Eshinegba. Issueso ni o rote irudunga bhale. ⁶ Ee egbo iRomu a li la eni Eshinegba o lu, ni a li khi enayi iJesu iKirisiti.

⁷ Ee ni a la iRomu nya a keke ebe ona ghi. Ee ni Eshinegba o nono ingme oyewe ni o ze, ni a khi egbo eyoli.

Okhale ali opfomhe e ka khi eye e, rote obo oyi Eshinegba ita awa ali rote obo oyi iJesu iKirisiti Onomhue.

⁸ Onodode, mhi ri eva oyi iJesu iKirisiti tse Eshinegba oyemhe uwegbe shi agbo oye e nya, irari khi a she la ashakpa elemhi eke agbo suo eko

irudunga ni a mhọli. ⁹ Ẹshinẹgba ni mhi ri udu oyemhẹ nya a ga, ni mhi a tse abọ usomhi onete oyi omi ọli, ọ khi ọtsele oyemhẹ, khi igesikia mhia ngme, khi egheghe kpa mhi ro ọ sa to ẹ egbe ini mhia so iromhi. ¹⁰ Mhia lema Ẹshinẹgba ọ khueghie ode-a na mhe ni mhi me asha bhale ya me ẹ ikpukhokho abi o ghole ọli shi.

¹¹ O ma ghole mhe gba ni mhi ro me ẹ, ni mhi ri osese eyi ayemhẹ na ẹ, ni o re ẹ ya toto irudunga. ¹² Emini mhi ri ona ngme khi ni a ro bhale ya ẹ khi awa mhue ikpaghiobo na egbe. Mhi kha zese ẹ-a, ee a zese mhe-a. ¹³ Emole mhe, mhia nono ni a lese khi, ebubu egheghe mhi she gba li khi mhi bhale ya fele ẹ, ni mhi gbo ri egbo bhale irudunga abi mhi kpe lie ri ele ọli ifuabo egboese ni e khi ijeta, ama, ọzuode o zu mhe ode.* ¹⁴ Egboli oyemhẹ o khi ni mhi ro tse abo ona ye egbo kpa, ghe egbo iGiriki ali eni ẹa khi iGiriki, ene fialo-a ali eni ẹa fialo-a, shi eni mhọli egbhali ali eni ẹa mhọli egbhali. ¹⁵ Igho, o gbo lie kphakpha mhe egbe ni mhi ro li gue oni usomhi onete ye ẹ ni a la iRomu.

Ekpabo ni o la oni usomhi onete

¹⁶ Omama oni usomhi onete ọa ya mu mhe, irari khi lole o khi ekpabo oyi Ẹshinẹgba ni a ro ọ tsumhi ogbokpa ni ọ miesuo, egbo iJu o kpe ramhi egbe, neni o tigbe ramhi egbo ijeta egbe.† ¹⁷ Oni usomhi onete ona o guele abi Ẹshinẹgba ọ lie mie ogbokpa ni ọ mhọli irudunga. Ezeze abi Ebe-no-pfuase ọ ngme khi, “Oni Ẹshinẹgba ọ ri irari irudunga oyoli pfa na, ọ ya la agbo.”‡

* **1:13** Li ze Ika 19.21   † **1:16** Li ze iMak 8.38   ‡ **1:17** Li ze Abak 2.4

Elemhi ibibi oyi Eshinegba

¹⁸ Idane elemhi ibibi oyi Eshinegba o te ẹ tiemhile shi ẹgbọ ni ẹa miesuọ ali ena ọkhọlọ nya ọ, ni e ri ọkhọlọ oyewẹ ẹ khukhu ẹgbọ alo ini e khi lẹsẹ igesikia oyi Eshinegba. ¹⁹ Aborokhia khi e lẹsẹ emini a doḅe a lẹsẹ ingme oyi Eshinegba, itobọ khi ọ khueghie ọli-a khasẹ wẹ gboo. ²⁰ Irari khi rọte igbaekẹle agbọ a te mẹ ekpabọ ali ufumhi ali abi Eshinegba ọ li gboo. Emini ọ ma nya o ri awa mholi ilẹsẹ abi ọ li. Onana o zẹ khi ẹgbọ ẹa mhue emini e ya liẹ khi o zẹ ni wẹwẹ ẹa rọ miesuọ.

²¹ E lẹsẹ Eshinegba, ama ẹa kueghie ọli abi Eshinegba, wẹkhi eri e kphẹmhi ọli. Ochogho, isamhi afue ẹẹ sa, ighọ udu ọoyeghe oyewẹ o bishi-a. § ²² E khi, eni e fialo-a wẹwẹ e khi, ama e mele eyeghe-a. ²³ E ya ọghie ufumhi ni a rọ na Eshinegba ni ọ la agbọagbọ na ikhumhi ni a mama rọ khokho ọgbọ ni ọọ ghu ali ipfeli ali elamhako ali emini ẹẹ ti akpidi eke.*

²⁴ Irarigho, Eshinegba ọ rọ rue wẹ obọ-a na ọghuẹmhe olamhe oyi udu eyewẹ ali itsebọ ni e nu egbewẹ ẹ li. ²⁵ E ri ẹgbhọli ọghie igesikia oyi Eshinegba. Ee ga emini a ma, ocho ni e kha rọ ke ga Ima, oni ọ khi oni a kueghie ya ramhi ẹle ni agbọagbọ. Atse.

²⁶ Itobọ ona, Eshinegba ọ rọ rue wẹ obọ-a na ọghuẹmhe omama. Egbegbi ikpotso eyewẹ, e nu egbe wẹ ẹ gbhe. ²⁷ Ighọ li khi eni emose, ocho ni e kha rọ le ke deba ikpotso, emose na abi wẹwẹ ẹẹ ghole wẹ inu-gbhe. Emose ẹ gbe ikanya omama ke

---

§ **1:21** Li zẹ Efi 4.17-18 * **1:23** Li zẹ iDeut 4.16-18

deba emọse, irarigho, e she mie ifata ikanya ebe eyewe.

²⁸ Irari khi ẹa lama ri egbegbi ilẹse oyi Ẹshinẹgba ni e mhue shi udu, Ẹshinẹgba o ro ze we obo na isamhi ebe udu oyewe ni e ke riẹle emini ẹa kha riẹle. ²⁹ Okhọlo khi okhọlo nya o kesẹ we-a, ghe ingmobe, ghe emhi ito-egbe, ghe ubogbo. Ofuma ikpekpe o vo we egbe, ghe ugbeli, ghe okhọli, ghe ikpamhika, ghe obe-imumu. Eni ẹ tsue ẹgbọ kiakia e khi. ³⁰ E ri unu ẹ yese ogbo-a, ẹẹ biselemhi Ẹshinẹgba, ezunu-obe, ni ẹa mhue ekpe, ni ẹẹ tonon obo udu. Odẹ ebe ni a ro li okhọlo enegbo, ẹẹ sa ro lasese ẹghẹghẹ kpa. Ẹa ya suo eso na itawe. ³¹ Ẹa mhue ilẹsingme, ẹa ri ishobo oyewe a gbe akanya, ẹa ya ti elemhi ogbo wekhi eri e mhue ilẹlemhi na ogbo. ³² E lẹse khi ushi oyi Ẹshinẹgba, oo khi, ẹgbọ ni e li na ngeli, eni e ya pfua e khi, ọa khi eri e lẹse ẹ riẹle emhi eghogho tse, ama ẹẹ mie obo shi eni ẹ gbe ikanya eghogho o.

2

Iguezo oyi Ẹshinẹgba

¹ Yeye ni u wa gue ẹgbọse ẹzo, waa mhọli obini u pfue o ya je, irari khi ẹghẹghẹ kpa ni u ro gue ogboese ẹzo ne, egbe ẹ wa gue ẹzo, itobo khi yeye oye u lili ẹ riẹle eni emhi.* ² Awa lẹse khi ẹzo ni Ẹshinẹgba o gue ẹgbọ ni ẹẹ riẹle emhi eghogho, khi igesikia o deba gue oli. ³ Eri u dabi khi ini yeye ogbo afuafuafue u gue ẹgbọse ẹzo, khi yeye u li riẹle oni emhi oghogho, khi u ya pfue ẹzo oyi Ẹshinẹgba? ⁴ Abi khi eri u ri eloe ẹ gbe isomhelemhi

* **2:1** Li ze iMat 7.1; iLuk 6.37

ali iregbemie ali irabomudu eniemhi eyoli, nu waa leşe khi isomhelemhi oyi Eshinegba o re ramhi imupfi?

⁵ Ama irari igbiti ali udu ni ọa mhue imupfi ni a mhue, a ro khi ma ofu oyi Eshinegba, ni o ro ya na e osoli, eghẹghẹ ni iguezo oyoli ni ọa mhue azeba o ro ya feli lasele. ⁶ Eshinegba, “O ya fali ogbogbo ota abi o li gbe.”† ⁷ O ya ri agbo na agboagbo na egbo ni e mhue irabomudu e ri ele onete, ni ee nono ufumhi ali agbo ni ọa mhue ukpese. ⁸ Ama egbo ni ee na shi oyewe tse, ni ea ri eso shi igesikia ni o la ungmehi oyi Eshinegba, ni e deba onobe vu, Eshinegba o ya tiese ofu ali elemhi ibibi oyoli le shi we o. ⁹ Egbo eni ee ri ele onobe nya e ya me osoli ali oya. Okekhi egbo iJu, okekhi egbo iJeta. ¹⁰ Ama Eshinegba o ya ri ufumhi ali itinga ali opfomhe na egbo nya ni e ri ele onete. Okekhi egbo iJu, okekhi egbo iJeta ¹¹ Irari khi Eshinegba ọa ya zolo ogbokhoghuo.‡

¹² Egbokpa ni e lamhe olamhe ni ea me ebe ushi deba, ogbọ ọa rote ebe ushi ya gue we ezọ, ama egbokpa ni e mhue ushi deba ni e lamhe olamhe, a ya rote ushi gue we ezọ. ¹³ Irari khi ọa khi egbo ni e suọ abi ushi o ngme tse Eshinegba o ya lie khi e pfuase, ama eni e suọ abi ushi o ngme ni e roli e gbe akanya, Eshinegba o ya pfa na khi e pfuase. ¹⁴ Eghẹghẹ kpa ni egbo iJeta, ni ea mholi ushi, e ro rote angeli oyewe ri ushi gbe akanya ne, eri e rokhase khi e leşe emini ọa ti ali emini o ti ni a ri ele, ini ea ririe mhue ushi. ¹⁵ Eri angeli oyewe o rokhase khi emini ushi ọo a ke ri ele, khi e keke oli shi udu, udu oyewe o pfi otsela shi o, isamhi eyewe ni e gue

† **2:6** Li ze Iwolo 62.12; Ekpi 24.12   ‡ **2:11** Li ze iDeut 10.17

wẹ ẹzọ isheghuo, e gbo khẹ wẹ shi eke. ¹⁶ Igho o ya li ogbele ni Eshinegba o ya rote obọ oyi iJesu iKirisiti gue wẹ ẹzọ ri osheli oyewe lasela abi mhi li ri usomhi onete tse abo.

Egbọ iJu ali ushi

¹⁷ Ini a lu egbe ẹ egbo iJu, a ri egbe da ushi ri Eshinegba a tono obọ udu, ¹⁸ Ini a ze Ebe-no-pfuase lese oghumhe oyi Eshinegba, ni a gbo lese emini o gbe akanya, ¹⁹ ini a lese khi ee a khi eni ee sese ezalo ode, ni a ro gbo khi akpa na egbo ni e la alo ebili, ²⁰ a ye egbo ni e khi eyeghe ude, a sese eni ea lese. A mholi oli shi udu khi ilese ali igesikia o gba pfo shi elemhi ushi. ²¹ Ee ni a sese egboese, elo o ze khi aa ya sese egbe e? Ee ni a lie ogbo o khi do ughiatọ, aa lie do? ²² Ee ni a lie ogbo o khi kia okia, aa lie kia okia? Ee ni ikhumhi igaga oo kpare, aa lie do ughiatọ elemhi Owa oyi Eshinegba? ²³ Ee ni a tono obọ udu khi a mhue ishi eyi Eshinegba, aa ri omama mu Eshinegba abi a lie gbe eni ishi-a? ²⁴ Ebe-no-pfuase oo khi: “Irari ee ni a khi egbo iJu egbo iJeta e ro o ze emuebe na eva oyi Eshinegba.” § ²⁵ Ini a ri ishi a gbe ikanya, oshela oye e o ro mu eloe, ama ini a gbe ushi-a, eri a li abine khi aa shela-a. ²⁶ Ini ogbo ni o a khi iJu ni ogbo aa shela-a o ri ushi oyi Eshinegba gbe akanya, Eshinegba o a ya leli oli shi oni aa shela-a? ²⁷ Itobo igbo, egbo iJeta e ya pfa ezọ mu e iJu itobo khi a gbe ushi-a, aboriekhia khi a keke oni ushi shi ebe na e ni a gbo shela-a, ama wewe e ri ushi e gbe akanya ini aa ririe shela we-a. ²⁸ O a khi itobo khi ogbo oo ngeli abi ogbo iJu ali itobo khi a da shela oli-a o ro khi egbegbi iJu.

---

§ 2:24 Li ze Aza 52.5

29 Ama ọni ọ khi egbegbi iJu ọ khi ọni ọ ri ushi ẹ gbe akanya, Oshẹlẹ na ekelemhi udu o khi igesikia oyi oshẹlẹ, ọa khi ona ẹkuẹ idiegbe oye. Ọgbọ ọghoḡho Ẹshinẹgba ọọ kuẹghie ọli, aa khi ẹgbọ ẹẹ kuẹghie ọli.*

3

1 Ighe eleli ni ẹgbọ iJu, ikhi eni a lu eni a shẹlẹ-a, e mholi dọsẹ ẹgbọ iJeta? Ighe eleli ni o la ọ na ẹgbọ ni ẹ lu egbewẹ eni a shẹlẹ-a? 2 Èleli o la ọ na ọgbọgbọ ode khi ode. Odode, ẹgbọ iJu Ẹshinẹgba ọ kpẹ ri oni ungmehi nga obọ.

3 Ini o fẹ khia khi eghuo ọ ẹa mhue irudunga? Eri umha mhue irudunga oyewẹ o ya liẹ khi Ẹshinẹgba ọa ke zẹ ri egbe ẹ nga? 4 Iiye e! Ini ọgbokpa o tseku khi ọloẹgbhue, igesikia Ẹshinẹgba ọ khi. Abi Ebe-nopfuase o ngme, ni ọọ.*

“A mema mẹ khi
yeyẹ u te ode ini u ngme,
ali khi u ya mu ọ le
ini a gue ẹ ẹzo.”

5 Ama ini umha gue ẹ ngeli oyawa o ri ipfuase oyi Ẹshinẹgba khase gboo, seẹ awa ke fẹ ya ngme? Eri awa ya liẹ khi Ẹshinẹgba ọ gbe awa azẹba ini ọ na awa osoli tọ onobe ni awa li? Eri mhi la ana ngme abi ọgbọ ọ liẹ ngme. 6 Emini a sọ shi ona khi, Iiye o, ini o khia khi Ẹshinẹgba ọọ gbe azẹba lọ, se ọ kha li dobe gue agbọ ẹzo? 7 Ẹgbọ eghuo e ya ke khako, ẹẹ li, “Ini o khia khi ẹgbholi ni mhi lo o ri ize-ri-egbenga oyi Ẹshinẹgba khase, ni o khi ma ufumhi oyọli, se a ke gbo liẹ pfa ẹzo mu mhe abi ọgbọ ọna olamhe?” 8 Elo o ke zẹ ni awa a rọ liẹ khi o tine

* 2:29 Li zẹ iDeut 30.6 * 3:4 Li zẹ Iwolo 51.4

ni awa ke li ingmobe ni onete o rōte ọ lasele? A ya gue ọgbọgbọ eni e ngme na ẹzọ. Ẹzeze abi ẹgbọ eghuo e she kpẹ li kiẹnọ ẹgbhọli ma mhẹ khi emini mhia sese ẹgbọ ghọ.

Aa me ọni ọ gue ẹ ngeli

⁹ Ini a fe bino ọ bie, eri awa iJu awa fe ti dose iJeta? Iye o! Mhi she kpẹ roli khasẹ khi ẹgbọ iJu ali ẹgbọ iJeta nya elemhi olamhẹ awa la a kia. ¹⁰ Abi Ebe-no-pfuase o ngme ni ọọ:

“Ọgbọkhoghuo ọa la ọ
ni ọ gue ẹ ngeli, ọgbọ aa me,

¹¹ Aa me ọni ọ mhue ilese,
wekhi eri ọgbọkhoghuo
ọọ ga Ẹshinegba.

¹² Ẹgbọ nya e she sọ
ukhokho gbe Ẹshinegba.

Wewẹ nya e she rōte
ode oboese ni ọa ti.
Ọgbọkhoghuo ọa la ni
ọọ riele onete,

ọgbọ aa me ọghuo kpe!”†

¹³ “Eri ukokoluoluọ oyewẹ
o li abi uji ni o
khueghie-a shi eke.

Eri ẹlemhi oyewẹ

O ri udimhi ẹ pfi itsee.”‡

“Osue ẹnye afue o la we unu.”

¹⁴ “Inu eyewẹ o vọ

itse ebe ikuku ali oyala.”§

¹⁵ “Ọa ya mu we unu

† 3:12 Li zẹ Iwolo 14.1-3; 53.1-3 ‡ 3:13 Li zẹ Iwolo 5.9; 140.3

§ 3:14 Li zẹ Iwolo 10.7

ni e rọ gbe ugbeli,
 16 epfua ali oyese ẹẹ pfi
 shi obini e je kpa,
 17 E a lẹsẹ abi a liẹ la opfomhẹ.”*

18 “Wẹkhi eri e mhọli
 ekpẹ na Ẹshinegba.”†

19 Mena, awa lẹsẹ khi emini a kẹkẹ shi ushi nya, khi eni e deba ushi ẹ ngeli a kẹkẹ ọli na. Ni a rọ bhale ya ẹ khi ọgbọ okhọghuo ọa ya liẹ khi emini o zẹ ni luẹ rọ gbe ushi-a na, ini Ẹshinegba ọ gue agbọ nya ẹzọ. 20 Ọgbọ ọa la ọ ni a ya pfa na khi ọ pfuasẹ irari khi ọ ri ushi ẹ gbe akanya. Ochoghọ eri ushi o zẹ awa lẹsẹ khi olamhẹ o la ọ.‡

Iguẹ-ngeli ni o rọte irudunga bhale

21 Ama Ẹshinegba ọ she ri ode onogbọ ni ọ te pfa na awa khasẹ awa ni ọa khi abi ushi o sẹsẹ awa. Ni ebe Ushi ali emekeguele e pfi ọtsẹlẹ shi. 22 Oni ode onogbọ ona ni Ẹshinegba ọ rọ bhale, irudunga iJesu iKirisiti o te ẹ bhale deba eni e mie ọli suọ nya. Ikhiọda ọa la ọ na eni e khi iJu ali iGiriki. § 23 Irari khi ọgbọkpa ọ she lamhẹ, ẹgbọ e she nuata shi Ẹshinegba ni ọọ tsumhi ọ. 24 Ama afuẹ afuẹ ọ ri okhale oyọli pfa na awa khi awa pfuasẹ, rọte ipfasheke ni o te obọ oyi iJesu iKirisiti bhale. 25-26 Eri Ẹshinegba ọ ri iKirisiti khasẹ agbọ nya, khi lọli ọ khi ọni ọ dobe ya ri olamhẹ topfa agbọ, abi ọ li ku ọlia eyọli kua ukhomhi apfida. Awa kha regbenga emini iKirisiti ọ riẹlẹ, awa mhọli ipfasheke ni o rọ rọkhasẹ khi Ẹshinegba ọa ya gbe

* 3:17 Li zẹ Aza 59.7-8 † 3:18 Li zẹ Iwolo 36.1 ‡ 3:20 Li zẹ Iwolo 143.2; iGal 2.16 § 3:22 Li zẹ iGal 2.16

azẹba. Itobọ khi Ẹshinẹgba ọ mholi irabomudu ali khi ọa ya gbe azẹba, ọ rọọ gbe olamhẹ kua na ẹgbọ, ọ guele khi ọgbọkpa ni ọ ri udu nga iJesu, khi ọni a pfa na ọ khi.

²⁷ Elo awa ke tonu obọ udu ẹ shi? Afue! Elo o zẹ ona? Itobọ khi awa ma rọ ri ushi a gbe lọ? Iiye o, ama itobọ khi awa miesuo. ²⁸ Irari khi awa zoli ukhomhi khi eri Ẹshinẹgba ọọ pfa na ẹgbọ ni e mhue irudunga ni ọa khi irari iri-ushi-gbe akanya. ²⁹ Ẹshinẹgba oyi ẹgbọ iJu tse ọ lese khi, ọa ke li khi Ẹshinẹgba oyi ẹgbọ iJeta? Oyewe ọ khi guegue. ³⁰ Ẹshinẹgba oghuo ọ khi, ọni ọọ pfa na ẹgbọ eni e shele-a rote irudunga oyewe ali eni aà shele-a rote oni irudunga oghuo.* ³¹ Eri ona o ke lie khi itobọ irudunga oyawa, khi awa a ke mhue emini awa ri ushi ẹ li? Iiye e. Ochoghọ awa kie mu ushi mhue.

4

Irudunga o ri Aburaamu migha shi ipfuase

¹ Se awa ke ya ngme shi ingme oyi Aburaamu ni ọ khi ititawa? Elo ọ fe me eni ingme ipfana rote irudunga onana? ² Ini o khia khi ikanya ni Aburaamu ọ gbe a rọ pfa na li lọ, ọ kha me emhi rọ ke tonu obọ udu, ama ọa khi odalo oyi Ẹshinẹgba. ³ Eri Ebe-no-pfuase ọọ, “Eri Aburaamu ọ mie Ẹshinẹgba suo, lolu a rọ leli ọli na li shi ipfuase.”* ⁴ Ini ọgbọ gbe akanya, ọgbọ ọa ya lie khi ifata ni ọ mie khi isomhopfa lọ, ama eri ọ gbe akanya shi ọ. ⁵ Ama ọgbọ ni ọa ri egbe da ikanya obọ oyoli ni ọ gbe, ni ọ regbenga Ẹshinẹgba ni ọọ pfa na ọna okholo,

* **3:30** Li zẹ iDẹt 6.4; iGal 3.20   * **4:3** Li zẹ Igbae 15.6; iGal 3.6

oni irudunga ni ọ mhọli eghọ a deba guele khi ọ pfuase. ⁶ Abi iDefidi ọ rọ ngme nga ikhivose oyi oni Eshinegba ọ pfa na, ni ọa khi itobo ikanya obo oyi loughuo, ọ mu ma ingme ena, abi ọ ree,

⁷ “Oghele o khi na egbo
ni Onomhue ọ gbe
umha gueli oyewe kua,
ni a ri olamhe oyewe
topfa we.

⁸ Oghele o khi na ogbo
ni Onomhue ọa keke
olamhe eyoli shi na li.”†

⁹ Oni ikhivose ona, egbo ni a shele-a e lese mhọli ọli? Abi khi egbo ni aa shele-a e li mhọli ọli? Awa kie kpe e ngme ọli khi irudunga ni Aburaamu ọ mhue, loli a rọ guele khi ọ pfuase. ¹⁰ Eghẹghẹ onoghuo a rọ leli ọli na li? Abi a rọ shele ọli-a se lo, abi khi neni a shele ọli-a? Ọa khi abi a rọ shele ọli-a se, ama abi aa rọ shele ọli-a ne lo. ¹¹ Itobo khi ọ mhọli irudunga, Eshinegba ọ rọ pfa na li khi ọ mhọli ipfuase neni ọ shele-a. Irarigho, ọ rọ khi ita oyi egbo nya ni e miesuo, ini aa tseku shele we-a. Eghẹghẹ agho ni e khi eni a pfa na khi e pfuase. ‡ ¹² Ita oyi egbo eni e shele-a ọ li khi. Aa khi itobo khi a shele we-a tse, ama irari khi e deba ete-awe agbo irudunga nabi itawa Aburaamu, neni a shele ọli-a.

Irudunga a te a mie ishobo eyi Eshinegba

¹³ Ọa khi iri ushi gbe akanya Aburaamu ali imimi ọli e te mie oni ishobo khi loli ọ ya le ugu agbo nya, ama rote angeli ipfuase ni o rote irudunga

† 4:8 Li ze Iwolo 32.2 ‡ 4:11 Li ze Igbae 17.10

bhale oyọli lo. § 14 Irari khi ini eni e ri ushi gbe akanya e le oni ugu lo, irudunga ọa kha ke mu ẹloe, oni ishobọ o mele afue-a.* 15 Eri ushi o ri ofu oyi Ẹshinegba bhale, irari khi ini ushi ọa la ọ, igbushi-a ọa kha la ọ.

16 Irarigho, oni ishobọ, irudunga o te e bhale, ishegho ni o khi oyi okhale, ali ni o migha na imimi Aburaamu. Ọa khi oyi ẹgbọ ni e ri ushi e gbe akanya tse, ama li shi oyi eni e miesuo abi Aburaamu. Irari khi Aburaamu o khi ita awa nya elemhi ayemhe.† 17 Abi Ebe-no-pfuase o ngme ni ọọ, “Mhi she re mele ita oyi ushishi ebubua.” Irudunga ni Aburaamu o mhue Ẹshinegba o ro shobo na li. Ẹshinegba ni ọọ ri eni e ghu-a guale bhale agbo, ni o ma emhi enegbo.‡ 18 Eri Aburaamu o miesuo, o mhue irudushi, abi ọa ro tseku me emini o ri udu shi ne, itobo igho o ro khi, “Ita ishishi ebubu.” Abi a kie kpe li gue o li ye o li khi, “Imimie e ya bu abi ikpetata.”§ 19 Ọa tigbe losẹ Aburaamu shi irudunga oyọli, aboriekhia khi o she gbe ikpe egbhuẹshe, ni o gbo lesẹ khi loli she womhe ramhi eghuli ali khi iSera ughuoli o she li womhe dose ni o ke dobe ya bia eniye.* 20 Irudunga oyọli ọa mhue olosemhe wekhi eri o khokho udu shi emini Ẹshinegba o ngme. Oni irudunga oyọli o ri itoto na li, o kueghie Ẹshinegba. 21 Eri o lama shi o egbegbo khi Ẹshinegba o ya dobe riele emini o shobo na lue. 22 Loli o ze khi, “A pfa na li khi o pfuase.” 23 Ungmemhi khi, “A leli o li na

---

§ 4:13 Li ze Igbae 17.4-6; 22.17-18; iGal 3.29 * 4:14 Li ze iGal 3.18 † 4:16 Li ze iGal 3.7 ‡ 4:17 Li ze Igbae 17.5 § 4:18 Li ze Igbae 15.5 * 4:19 Li ze Igbae 17.17

li shi angeli ipfuase,” ọa khi lẹlighuo tse a keke ọli na. ²⁴ Ama a li keke ọli na awa, eni Eshinegba ọ liẹ leli angeli ipfuase na, ni awa mie ọli suo ikhi lẹli ni ọ rote eghuli guise iJesu Onomhue oyawa le. ²⁵ Eri Eshinegba ọ rue ọli obọ-a ni ọ ghu-a shi ingmobe eyawa. O guise ọli le bhale agbọ ni ọ khuese awa pfuase.†

5

Opfomhe ali Oghẹ

¹ Irarigho, aborokhia khi a she pfa na awa egho khi awa pfuase rote irudunga oyawa, awa she mhue opfomhe odalo oyi Eshinegba rote obọ oyi iJesu iKirisiti Onomhue oyawa. ² Loli awa rote obọ oyoli mhọli ode lo isomhelemhi oyi Eshinegba, te irudunga ni awa migha nga memena. Awa ke ghele shi irudushi oyi ufumhi oyi Eshinegba. ³ Ọa khi igho tse, ama awa liẹ ghele shi osoli oyawa, irari khi awa lese khi eri osoli ọọ sese ogbo iregbemie. ⁴ Iregbemie o ri ogbo ọ mhue egbegbi angeli, egbegbi angeli o ri ogbo ọ mhue irudushi. ⁵ Oni irudushi ona, ọa ya ze awa me omama. Irari khi Eshinegba ọ she tutu inono oyoli ku awa udu rote Ayemhe-no-pfuase, ni ọ ro na awa. ⁶ Irari khi eghẹghẹ ni awa aa ro mhọli ekpabo ni awa ro khi ena olamhe, iKirisiti ọ bhale ya ghu-a na awa. ⁷ O ma munu ni ogbo ọ ro ghu-a na ogbo ni ọ gue e ngeli, otse ogbo ọ ya rosheka ni lue ghu-a na ogbo onete. ⁸ Ama eri Eshinegba ọ ri inono ni ọ mhọli na awa khase. Loli o ze khi eghẹghẹ ni awa ro kie khi ena olamhe, iKirisiti ọ ro bhale ya ghu-a na awa.

---

† 4:25 Li ze Aza 53.4-5

⁹ Aborokhia khi a she rote oia eyoli pfa na awa mena, seɛ ɔa liɛ tsumhi awa ofu oyi Eshinegba!
¹⁰ Irari khi ini eghɛghɛ ni awa ro khi ebe Eshinegba khi a rote eghuli ni omioli o ghu ri awa nu oli mhue iro-riele, seɛ awa ni a she ro nu Eshinegba somhi awa aa li gbo ya rote agbo oyoli mhue imiepfuese!
¹¹ Oa khi igho tse, ama awa li mholi oghɛle ayi Eshinegba rote iJesu iKirisiti Onomhue oyawa, oni awa rote obo oyoli mhue irosomhi.

Adamu o ri eghuli bhale, iKirisiti o ri agbo bhale

¹² Olamhe ni Adamu o lamhe o ri eghuli lo agbo le. Olamhe oyoli o ze khi ogbokpa o khi ona olamhe, irarigho ogbokpa o ro ya ghua.* ¹³ Irari khi neni a ri ushi bhale olamhe, o she kpe lo agbo le, ama ashini ushi ɔa la, aa ya leli olamhe na ogbokhoghuo.
¹⁴ Aboriekhi igho, eri eghuli o kie rote eghɛghɛ oyi Adamu gbe egbɔ ya ramhi eghɛghɛ oyi iMosisi, li shi egbɔ ni ɛa gbe ushi-a abi Adamu o li da omhesɛ oyi Eshinegba. Adamu o khi irokhokho oyi oni o ya bhale.

¹⁵ Ama wewe aava ɛa li abeghuo irari khi isomhopfa onayi Eshinegba ɔa li abi olamhe oyi Adamu. Igesikia o khi, khi ebubu egbɔ e ghua irari olamhe oyi ogboghwo ogho. Ama okhale oyi Eshinegba o fune. Igho khi isomhopfa ni o ro na ebubu egbɔ rote isomhelemhi oyi ogbɔ oghuo, ikhi iJesu iKirisiti. ¹⁶ Ikhioda o la isomhopfa oyi Eshinegba ali olamhe oyi Adamu. Oni olamhe oghuo ogho o ri ina-osoli bhale. Ama isomhopfa oyi Eshinegba o ri ipfana bhale ghi awa aboriekhia khi eni e lamhe awa khi. ¹⁷ Igesikia o khi, khi

---

* **5:12** Li ze Igbae 3.6

rọte olamhẹ oyi ọgbọ ọghuo, eghuli o te bhale agbọ. Ama emini ọgbọ ọghuo ọ riẹlẹ, ikhi iJesu iKirisiti, o funẹ. Egbọ nya ni e mie okhale oniẹmhi ali isomhopfa afuẹ afuẹ oyi ipfuasẹ oyi Eshinẹgba, e ya mu olamhẹ ọ le, rọte obọ oyi iKirisiti. ¹⁸ Abi olamhẹ oyi Adamu o li ri ina-osoli ghi ẹgbọkpa, ighọ ipfuasẹ oghuo oyi iKirisiti o li ri ipfana ali isomhopfa agbọ oyi Eshinẹgba na ọgbọkpa. ¹⁹ Irari khi, abi umha-suesọ oyi ọgbọ ọghuo o ri ẹgbọ nya khi ena olamhẹ, ighọ a li ya pfa na ebubu ẹgbọ shi ode oyi Eshinẹgba irari isuesọ oyi ọgbọ ọghuo.

²⁰ Eri ushi o bhale ni ẹgbọ lẹsẹ ashini e khi ena olamhẹ ramhi, ama abibi olamhẹ e tseku li bu, ilẹlemhi oyi Eshinẹgba o bu dọsẹ wẹ. ²¹ Eghẹghẹ aghọ ni a bhale ya ẹ khi ẹzẹzẹ abi olamhẹ o ri eghuli bhale, okhale oyi Eshinẹgba o ri ipfuasẹ leghie, o ri agbọ na agbọagbọ bhale, rọte obọ oyi iJesu iKirisiti Onomhẹ ọyawa.

6

Ghu pfa Olamhẹ, u nu iKirisiti la agbọ

¹ Sẹ awa ya ngme mena, eri awa ya ke li ingmobe lẹ tẹ ni okhale oyi Eshinẹgba o ke bua shi ọ dọsẹ aghọ? ² Iiye o! Awa ni idiegbe oyawa o ghu pfa olamhẹ, sẹ awa ke gbo liẹ ke lamhẹ? ³ Abi khi aa lẹsẹ khi awa nya ni a batazi shi iJesu iKirisiti, khi eri awa batazi shi eghuli oyọli? ⁴ Irarighọ, eri a ri awa nu ọli tọ abi a rọ sọ awa okẹ batazi awa shi eghuli oyọli, ni a bhale ya ẹ khi abi a li rọte eghuli guise iKirisiti le rọte ufumhi oyi Ita, ni awa li mhọli agbọ onogbọ.*

---

* **6:4** Li zẹ iKolo 2.12

⁵ Abi a rọ ku awa ali lọli gbe she eghuli oyọli eghọ, ighọ a gbo liẹ ku awa ali lọli gbe shi iguisele oyọli. ⁶ Awa lẹsẹ ona khi idiegbe oyawa onodiọ khi eri o nu iJesu ghu-a shi apfida, ni a rọ bhale ya ẹ khi idiegbe olamhẹ oyawa o mele afuẹ-a. Ini awa khi ke gbo khi ighumha olamhẹ. ⁷ Itobọ khi ini ọgbo ọ ghu-a, ọ she pfue ekpabọ olamhẹ. ⁸ Mena, ini awa she nu iKirisiti ghua, awa miesuọ khi awa ya li nu ọli la agbọ. ⁹ Irari khi awa lẹsẹ khi abi a she rọte eghuli guise iKirisiti le eghọ, ọa ke gbo ya ghu ghue, eghuli ọa ke gbo mhọli ekpabọ shi ọli egbe. ¹⁰ Eghuli ni ọ ghu, utoghuokpe ọ ghu ọli rọ mu ekpabọ eyi olamhẹ ọ le. Agbọ ni ọ la, ọ la ọ na Ẹshinẹgba. ¹¹ A li lighọ leli egbe ẹ shi eni e ghu pfa olamhẹ, ama a la agbọ na Ẹshinẹgba elemhi iJesu iKirisiti. ¹² Irarighọ, a khi zẹ ni olamhẹ o le eghie shi ẹ egbe ni a ri ọghuẹmhẹ ebe eyọli ke gbe akanya. ¹³ A khi ri ukiẹkiẹ idiegbe okhọghuo oyeẹ na olamhẹ, wẹkhi eri u rẹ wẹ shi eke shi akanya ọkhọlọ, ochoghọ, a ri egbe ẹ na Ẹshinẹgba abi eni a she rọte eghuli nyenẹ bhale agbọ, ama a ri idiegbe oyeẹ na li abi itsua ipfuasẹ. ¹⁴ Irari khi olamhẹ ọa ke ya khi ọga oyeẹ, itobọ khi ushi ọa ke ẹ ke mhẹsẹ na ẹ, ama elemhi okhale oyi Ẹshinẹgba a ke la.

Ighumha eyi angeli ipfuasẹ a ke khi

¹⁵ Sẹ o ke li mena? Awa ke lamhẹ itobọ khi ushi ọa ke mhẹsẹ ẹ na awa, sẹ ni okhale oyi Ẹshinẹgba? Iiye o! ¹⁶ Aa lẹsẹ khi oghumha oyi emini a suọ esọ ọ na a khi? U dobẹ ya khi oghumha oyi olamhẹ ni o ri eghuli ẹ bhale, u gbo dobẹ ẹ zẹ isuesọ na Ẹshinẹgba ni o ri ọgbo ọ bhale angeli ipfuasẹ. ¹⁷ Ama awa tse Ẹshinẹgba uwegbe, irari khi ẹghẹghẹ ni o dọsẹ, a kpe

khi ighumha eyi olamhẹ, ẹghẹghẹ agho a ga ri udu oye ẹ nya a suo esọ na oseşẹ ni a seşẹ ẹ. ¹⁸ A she pfuese ẹ olamhẹ, ama ighumha eyi Ẹshinẹgba a ke khi, ni a ke riẹlẹ emini o ghọle Ẹshinẹgba.

¹⁹ Eri mhi ngme ona abi ogbo liẹ ngme, itobo khi aa lolo toto. Abi a kpẹ li ri idiegbe eye ẹ shi ighumha na ikanya ichimhi ali okhọlọ, a li ligho ri egbe ẹ shi ighumha angeli ni o ghọle Ẹshinẹgba, ni o ri ipfuase ẹ bhale. ²⁰ Abi a rọ khi ighumha olamhẹ, aa mhue emini a ri angeli ni o ghọle Ẹshinẹgba riẹlẹ.

²¹ Ighe eleli ni a mhue oni ẹghẹghẹ shi ikanya ni e ke tigbe ri omama a mu ẹ ena? Emhi eghoghọ eghuli ẹẹ pfi. ²² Ama mena ni a she rọte olamhẹ pfuese ẹ, ni a ke rọ khi ighumha eyi Ẹshinẹgba egho, eleli ni a khişẹ, ipfuase o rẹ ẹ ya khue pfuase, o ri agbo na agboagbo o na ẹ. ²³ Irari khi ifata oyi olamhẹ khi eghuli lọ, ama isomhopfa oyi Ẹshinẹgba agbo na agboagbo lọ rọte obọ oyi iJesu iKirisiti Onomhue oyawa.

7

Abi a liẹ ngeli elemhi ughue

¹ A leşẹ inyoghuo, khi eri mhi nu ẹ ngme abi ẹgbo ni e leşẹ ushi, khi ushi o mhọli ekpabo shi ẹgbo egbe ini oni ogbo o kie da la agbo ne. ² Ẹzeşẹ abi ushi o ngme khi okpotso ni o la ughue o a gbudu vu odọ li obọ ini oni omose o kie da la agbo ne, ama khi ini o ghu-a oni ushi o a ke mu oli. ³ Irarigho, ini o vu ya ngeli na omose olese, abi odoli o li kie la agbo egho, a ya lu oli okiokia. Ama ini odọ li o ghua, oni ushi ogho o a ke mu oli, o a ke khi okiokia, ini o tseku ngeli na omose olese. ⁴ Igho o li khi shi ẹ

o inyoghuo-mhẹ. Idiegbe oyi iKirisiti a ke khi, ẹẹ a she li ghu-a pfa ekpabọ oyi ushi. A she ga li mholi ẹghẹghẹ ni a rọ mele oyi ọgboṣe-a, ikhi oni a rọte eghuli guise le, ni a mẹ asha ke gbe akanya enete na Ẹshinegba. ⁵ Irari khi abi idiegbe olamhẹ o rọ o mhẹse na awa, igho ọghuṣmṣe oyi olamhẹ ni ushi o zese-a o la awa idiegbe gbe akanya, ena e ri awa ngeli angeli ni ọọ pfi eghuli. ⁶ Ama mena, abi awa rọ she ghu pfa emini e ke kpẹ gẹnọ awa egho, a she pfuese awa obọ oyi ushi, ni awa mẹ asha rọte ode onogbo oyi Ayemhẹ ke ga, ni ọa ke khi ode oyi ushi ni a keke.

Inu-olamhẹ khẹ abọ

⁷ Sẹ awa ke ya ngme mena? Olamhẹ oni ushi o ke khi shọ? Iiye o. Egbegbo lo khi, mhi aa kha lẹse emini olamhẹ o khi, ini ọa khi ushi lo. Irari khi mhi aa kha lẹse emini iviẹ shi emhi ọgbọ o khi ini ushi ọa liẹ, “Khi viẹ shi emhi ọgbọ.”* ⁸ Rọte oni ushi ogho, olamhẹ o te mẹ asha guise iwali ọghuṣmṣe ukphẹ nya ni e la mhẹ egbe le. Ini a rue ushi ode-a eri olamhẹ o ghua. ⁹ Eri mhi kpẹ la agbo tse abi mhi aa rọ lẹse ushi ne, ama abi ushi o ke rọ bhale, olamhẹ o gbo bhale agbo, lolu mhi rọ ghua. ¹⁰ Mhi mẹ khi ushi ni o kha ri agbo bhale, khi eghuli o rọ bhe.

¹¹ Olamhẹ o mẹ asha migha rọte ushi di mhẹ. Rọte oni ushi, eghuli o gbe mhẹ.† ¹² Abokieli khi, oni ushi o pfuase, omhẹse o pfuase, e migha, e ti.

¹³ Eri emini o ti ogho o ke ri eghuli ghi mhẹ egho? Iiye o! Ama ni a rọ lẹse olamhẹ shi olamhẹ o rọ

---

* **7:7** Li zẹ Okiali 20.17; iDẹut 5.21 † **7:11** Li zẹ Igbae 3.13

pfi eghuli na mhe, rote emini o ti, ni a bhale ya e khi rote oni ushi, olamhe o mema khi olamhe egbegbo. ¹⁴ Irari khi awa lese khi ushi emhi Ayemhe o khi, ama mhemhe ogbo tse, mhi khi oni a ro na olamhe de. ¹⁵ Mhi aa lese emini e li mhe, irari khi emini mhia nono ni mhi ke riehe, mhi aa dobe riehe oli. Ama emini oa ghole mhe, mhia riehe. † ¹⁶ Ini mhi riehe emini mhi aa nono ni mhi riehe, mhi lama shi o khi ushi o ti. ¹⁷ Abi oli khi, oa ke khi mhemhe mhia riehe oli ama olamhe ni o la mhe egbe lo. ¹⁸ Mhi lese khi emhikhoghwo ni o ti oa lamhe egbe, ikhi idiegbe olamhe oyemhe. Irari khi ini o tseku ghole mhe ni mhi riehe emini o ti, mhia dobe e riehe oli. ¹⁹ Irari khi emini mhia riehe oa khi emini o ti ni mhia nono ni mhi riehe, ochoghwo onobe ni mhi aa nono ni mhi riehe, mhi kiele e riehe. ²⁰ Mena, ini mhia riehe emini mhi aa nono ni mhi riehe, ona o rokhase khi oa khi mhemhe mhi riehe oli, olamhe ni o la agbo oyemhe oo riehe oli. ²¹ Ina o ga limhe egbe eghheghkpa. Ini mhia nono ni mhi riehe onete, onobe o nu mhe la agho. ²² Irari khi ekelemhi udu oyemhe, ushi oyi Eshinegba o te e ghole mhe. ²³ Ama mhi me khi ushi olese o la mhe egbe e gbe akanya, ni o mu okholi vule shi ushi ni o la mhe udu o, o remhe mele oghumha ushi oyi olamhe-a, ni o la mhe egbe a gbe akanya. ²⁴ Ogbwo umebinuje nabise mhi fe khi ena. Oghwo o ya tsumhi mhe idiegbe eghuli ona lasese? ²⁵ Mhi kphemhi na Eshinegba rote obwo oyi iJesu iKirisiti Onomhuwe oyawa.

Irarigho, mhemhe oyemhe, oghumha oyi ushi oyi Eshinegba mhi khi udu oyemhe, elemhi idiegbe olamhe, mhi khi oghumha oyi ushi olamhe.

---

† 7:15 Li ze iGal 5.17

8

Angeli na Ayemhe

¹ Irarigho, ipfezo-mu o a ke la o na egbo ne mie iJesu iKirisiti suo, ni e a ke ngeli rote ode olamhe, ama eni ee ngeli rote ode Ayemhe-nopfuase. ² Ayemhe ni o ri agbo a na awa itobo khi awa mie iJesu iKirisiti suo, o she taghie mhe obo oyi ushi olamhe ali eghuli-a. ³ Emini Ushi oyi iMosisi o a dobe riehe irari khi idiegbe olamhe o mie oli ekpabo, Eshinegba lolighuo o ke ya pfuese awa abi o ghie Omi oli, ni o li abi awa egbo olamhe ali ni o ya khi iluasobo shi olamhe eyawa. Oni idiegbe ogbo ni oni iKirisiti o ze o ro pfueche olamhe-a shi idiegbe ogbo olamhe. ⁴ Eri Eshinegba o riehe ona ni ipfuase ni ushi oo nono ni awa mholi o tse shi awa egbe, ini awa khi ke ngeli te ode olamhe, ama ni awa ke ngeli rote ode Ayemhe.

⁵ Egbo ni e ngeli rote ode olamhe, eri e ri udu shi emini idiegbe oyewe oo nono. Eri egbo ni ee ngeli rote ode Ayemhe, e ri udu shi emini Ayemhe oo nono. ⁶ Irari khi udu oyi ogbo eghuli o tsua. Ama udu o riehe emini Ayemhe o gueye oli, eri o ya la agbo o mhue opfomhe. ⁷ Obe Eshinegba ogbo oo khi, ini udu olamhe oyoli oo mhese na li, irari khi o a ya suo eso na Eshinegba. Irari khi o a ze ni ushi oyi Eshinegba o mhese ke na li, wekhi eri o tigde ya lama ghue ni o mhese na li. ⁸ Egbo ni idiegbe olamhe oyewe o mhese e na, e a dobe riehe emini o ghole Eshinegba.

⁹ Yeye oye idiegbe olamhe o a ke mhese e ne ama Ayemhe o ke mhese e ne, ini Ayemhe oyi Eshinegba o da la agbo oye ne. Ogbo ni o a da mhue Ayemhe oyi

iKirisiti ne, ọa khi ọnayọli. ¹⁰ Eri-tse khi ini iKirisiti ọ da la agbọ oye ne, idiegbe oye o fu pfa olamhe, ayemhe oye o kie la agbọ irari ipfuase ni awa rote obọ oyi iKirisiti mhue. ¹¹ Ini Ayemhe oyi oni ọ rote eghuli guise iJesu le o da la agbọ oye ne, lolu ni ọ rote eghuli guise iJesu le ọ ya rote Ayemhe oyọli ni o la agbọ oye ri agbọ na idiegbe ni ọọ ghu oye.*

¹² Irarigho, inyoghwo-mhe, awa mema ya ke ngeli abi ayemhe Eshinegba o gueye awa. Awa khi ke ngeli abi o ghole idiegbe olamhe. ¹³ Irari khi, ini u wa ngeli abi idiegbe olamhe o gueye, eri u ya ghua, ama ini u wa ngeli abi Ayemhe o gueye, eri u wa gbe ekpabọ olamhe a shi idiegbe oye, u la agbọ. ¹⁴ Egbọ ni Ayemhe oyi Eshinegba ọ mhese e na imi Eshinegba e khi. ¹⁵ Irari khi Ayemhe ni Eshinegba ọ ro ne, ọa khi oni o gbolo re khi oghumha ulishi, ama Ayemhe ni ọ ro re khi Omọ oyọli u mie. Oni Ayemhe ọ ri awa mhue itoto e vie lu Eshinegba, awa lu ọli Itamhe, Itamhe.† ¹⁶ Oni Ayemhe lolighuo ọ pfi otsela shi ayemhe oyawa khi eniye eyi Eshinegba awa khi. ¹⁷ Ayemhe oyọli ọ ze ni awa lese khi awa ya nu iKirisiti mholi okemhi shi emini Eshinegba ọ ro shobọ khi lolu ya riele. Egheghe agho awa nu iJesu mholi okemhi ufumhi oyọli ini awa li me osoli.‡

Ufumhi na ogbenako

¹⁸ Mhi me ọli me khi osoli ni awa a me memena khi ọa khi oni a ro khokho emini a ro ya khase elemhi agbọ oyawa ikpukhokho. ¹⁹ Irari khi eri emini Eshinegba ọ ma nya e ri ikphakpha-egbe

* **8:11** Li ze 1 iKori 3.16 † **8:15** Li ze iMak 14.36; iGal 4.6 ‡ **8:17** Li ze iGal 4.5-7

migha khe eghẹghẹ ni Eshinegba o ro ya ri eni e khi egbegbi imioli khase. ²⁰ Irari khi emini a ma nya, a ro mele afue-a, ni o a khi oghuemhe oyewe, ama abi o li ghole oni Eshinegba lo, ni o rewe mele afue-a, elemhi irudushi, § ²¹ khi o ya tsumhi emini o ma nya ini e khi ke ke-a ali khi e ya nu imi Eshinegba kemhi epfua ni o mholi ufumhi.

²² Awa lese khi emini a ma nya e kiele e lomhe memena e la otomhe, abi okpotso ni oku oo to. ²³ Oa khi emini a ma weweghuo tse, ama li shi awa ni awa mie Ayemhe-no-pfuase ni o khi igbaekele agbo onogbo oyi Eshinegba. Awa lie lomhe abi awa li ri eloe shi eke e khe ogbele ni Eshinegba o ya la ukpeloe ogbokpa guele khi imi Eshinegba awa khi ali ni a ro ya pfa awa ike-a shi eke.* ²⁴ Irari khi rote irudushi ona a te mie awa pfuese. Eri-tse khi irudushi ni aa me gboo o a fe khi irudushi. Oghuo o gbo ri eloe shi eke e khe emini o she me eloe ne? ²⁵ Eri-tse khi ini awa ri udu shi emini awa aa me ne, irabomudu awa ro ke e khe oli.

²⁶ Igho Ayemhe o lie kpaghie awa obo umhagbapfo oyawa, Irari khi awa aa lese abi a lie so iromhi, oni Ayemhe lolighuo o ri ilomhe e so iromhi na awa shi emini unu o a dobe e ngme. ²⁷ Oni Eshinegba ni oo me elemhi udu oyi egbo, o lese usamhi eyi Ayemhe. Irari khi eri oni Ayemhe o so iromhi na egbo eyi Eshinegba abi o li de shi oghuemhe oyi Eshinegba. ²⁸ Awa lese khi eri Eshinegba oo riele emhi nya te ode onete na egbo ni e nono ingme oyoli. Egbo ni o khia khi o lu shi omhese oyoli. ²⁹ Eni Eshinegba o she kpe lese, wewe

§ 8:20 Li ze Igbae 3.17-19 * 8:23 Li ze 2 iKori 5.2-4

o zẹ ọda kẹ ni e ya li abi Omi ọli, ni ọni Omi ọli o khi ọnodode elemhi inyoghuo ebubu. ³⁰ Igho eni Eshinegba o zẹ ọda kẹ, wẹwẹ o li lu. Eni o lu, wẹwẹ o li pfa na, eni o pfa na wẹwẹ o li ro khi eni e mhue ufumhi onabi oyoli. ³¹ Abi awa ke ro mhue ena shi udu oyawa, se awa ke ya so shi ena mena? Ini Eshinegba o nu awa la, oghuo o ya dobe mu okhue vule shi awa o? ³² Loli ni o to ukphe Omi ọli na awa, ni o roli luasobo na awa nya, se o ya pfo udu gbo ri emhi nya ma ọni Omi ọli na awa? ³³ Oghuo o ya gue ingme shi egbo ni Eshinegba o she zẹ egbe? Eshinegba lueghuo o pfa na ogbo. ³⁴ Oghuo o dobe pfa ezọ o mu ogbo? Ijesu iKirisiti lueghuo lo, ọni o ghua. O gbo dose agho, Ọni a guise le bhale agbo, mena o shito obọ ita oyi Eshinegba, o so iromhi e na awa. ³⁵ Oghuo o ke dobe ya vase awa rote inono ni iKirisiti o nono awa lasele? Osoli abi khi ọmunu abi okholi ni a mu vule shi awa o o ya dobe? Abi khi okiamhi abi khi umha me so lo, abi khi ini i igbe-a tsekha deba lo? ³⁶ Abi a li keke ọli shi ebe-

no-pfuase, khi,
 “Itobo oyege anye ro
 la okhena eghuli elekpa,
 a ri anye khokho

isumha ni a ya gbolo a.†”

³⁷ Iiye, abi a rieme eni emhi enana nya, anye fu dose ọni o kholi mu o le, rote obọ oyi ọni o nono ingme oyanye. ³⁸ Irari khi mhi me ọli me khi emhikhoghuo o la agbo ona, eghuli wekhi agbo ilala, wekhi igeni wekhi iyemhe okphaghiye ali emini e la irarogbe e mheshe shi agbo ni awa la memena

† 8:36 Li zẹ Iwolo 44.22

okekhi agbọ ni o ke ẹ bhale wẹkhi ekpabọ, ³⁹ wẹkhi iyagha ali ilimhi, wẹkhi emhikhoghuo ni a ma, o dobe ya vase awa rote inono ni Eshinegba o nono awa rote iJesu oyawa lasele.

9

Uzemhi ni Eshinegba o ze egbo iZireni

¹ Egbegbi ingme mhia ngme itobo khi onayi iKirisiti mhi khi. Oa khi egbholi mhia lo. Udu oyemhe o pfi otsele shi o elemhi Ayemhe-no-pfuase, ² ini mhiẹ khi mhi mholi oya ali udu ialamhe ni oa mhue ukpese, ³ na egbo eyemhe ni anye khi egbo eghuo ali oia eghuo. Itobo oyewe, eri mhia lie khi Eshinegba o kha pfi unu na mhe ali khi a kha rue mhe ikugbe ni mhi kugbe iKirisiti o le, ini loli rewe mholi imiepfuese. ⁴ Wewe e khi imimi iZireni ni Eshinegba o ze, ni o ro khi imi oli, o ri ufumhi oyoli khasewe, o nu we riẹle ilama kugbe, o ri ushi oyoli na we. Wewe e mholi egbegbi ugamhi, e she mie ishobo oyi Eshinegba.* ⁵ Wewe e mholi eni egbhali ena elele ni a suo eko, ni e gba ushishi Iburu eke le. Wewe e li khi itita iKirisiti. Eshinegba ni oo mhesẹ na emhikpa, o khi oni aa kuẹghie agbogbo.

⁶ Mhi aa lie khi ishobo ni Eshinegba o shi, khi, o fia kua. Irari khi oa khi egbo ni e rote iZireni lasele nya, e khi egbo eyi Eshinegba. ⁷ Wẹkhi imimi Aburaamu nya e khi egbegbi imi Aburaamu. Eshinegba o gueye Aburaamu khi, “Imimi Aziki a ya leli shi eni u bia.”† ⁸ Onana o guele khi eniye ni o bia elemhi oghuemhe idiegbe nya ẹa khi imi Eshinegba.

* **9:4** Li ze Okiali 4.22 † **9:7** Li ze Igbae 21.12

Ama eniye ni a bia rote ishobọ onayi Eshinegba wewe a leli shi egbegbi imimi Aburaamu. ⁹ Irari khi ishobọ onayi Eshinegba khi, “Egheghe ni o roshi eke o kha da ramhi ne, mhi ya ri ishobọ oyemhe tse, iSera o bia omọ omose.”†

¹⁰ Oa pfo ghọ. Irari khi itsema emose eyi iRebeka, ita oghuo o bia we ikhi Aziki itita awa. ¹¹⁻¹² Ogbọ a bia itsema ena ne wekhi eri e lese ingme e riele onete ali onobe ne, ni Eshinegba o ro she gueye inyewe iRebeka khi, “Onogbhali o ya ke ga onikeke.” Eri Eshinegba o riele ona rokhase khi, uzemhi ni loli e ze ogbo ni o khi emini o ya khi elemhi agbo, khi oa khi itobo akanya ni o gbe ama abi o ghole Eshinegba o li lu oli. § ¹³ Abi Ebe-no-pfuase o ngme ni oo, “IGiekopu mhi nono dose iSo.”*

¹⁴ Se awa ke ngme mena? Khi Eshinegba oo zolo? Iiye o, oa khi igho kpa! ¹⁵ Irari khi o gueye iMosisi oo li,

“Mhi ya mholi ilelemhi na
oni mhi ya mholi ilelemhi na,
mhi vie osue na
oni mhi ya vie osue na.”†

¹⁶ Itobo igho, oa khi abi o ghole ogbo wekhi emini ogbo o riele ama rote ilelemhi oyi Eshinegba. ¹⁷ Irari khi Ebe-no-pfuase o ngme na shi iFero egbe, oo li, “Itobo ona mhi ro re khi oghie ni mhi rote emini mhi ya li e ri ekpabo eyemhe khase, ni mhi ro ze agbo nya lese eva oyemhe.”† ¹⁸ Irarigho, eri

---

† **9:9** Li ze Igbae 18.10   § **9:11-12** Li ze Igbae 25.23   * **9:13** Li ze iMala 1.2-3   † **9:15** Li ze Okiali 33.19   † **9:17** Li ze Okiali 9.16

Èshinegba ọọ mhọli ilelemhi na ọni ọ ghọle ọli, ọ zese ọni ọ ghọle ọli udu-a.

¹⁹ U dobe ya mhila mhe ogbo ona, “Elo o ze ni Èshinegba ọ ro kiele e me umhagueli oyawa sho, aborokhia khi loli ọ ri awa ngeli abi o ghọle ọli? Irari khi ogbokhoghuo ọ dobe ya nu Èshinegba khe abo?” ²⁰ Ama oghuo u khi, yeye ogbo ni gbudu ya mie Èshinegba unu? Emini a ma o dobe ya lie ọni ọ ma li, “Elo o ze ni u ro lina ma mhe?” § ²¹ Omekhe ọa fe mhuẹ afu ni ọ ro ri eke eme e ma emini o ghọle ọli? Ọ kha ma eghuo shi eni a ro riẹle emini e mu ẹloe, ọ manọ elese shi ni a ro riẹle emini a me kpa.

²² Igho li khi emini Èshinegba ọ riẹle. Aboriekhia khi ọ mhọli afu ni ọ kha ro ri ofu ali ekpabo oyoli khase egbo ni e kha pfua, ni ọ me ofu oyewe egho, ama eri ọ kie mhuẹ irabomudu na we. ²³ Ilelemhi ni ọ mhọli na egbo ni ọ ze, ikhi egbo ni e ya mhọli okemhi ufumhi oyoli, ọ ro ri abi ufumhi oniemi oyoli o li khase. ²⁴ Li shi awa, eni ọ li lu. Ọa khi egbo iJu tse ama shi egbo iJeta. ²⁵ Abi ọ ngme shi ebe Osia ni ọ,

“Egbo ni ẹa khi eyemhe,
mhi ya lu we egbo eyemhe.

Ushishi ni mhi aa
nono ingme oyewe,
mhi ya lu,

‘Egbo ni mhi nono.’ ”*

²⁶ Ali khi,
“A ya me khi,
ashini a ga la lie we,
‘Aa khi egbo eyemhe,’

§ 9:20 Li ze Aza 29.16; 45.9 * 9:25 Li ze Osia 2.23

aghọ a gbo la lu wẹ,
 ‘Imi Ẹshinegba ni ọ la ọ.’ †
 27 Azaya o ngme ingme
 oyi iZireni lasele gboo, khi,
 “Ini o tseku khia khi
 ẹgbọ iZireni e bu abi ekhashe
 ne la okẹ oniemi,
 ikuku ẹgbọ ọ a ya tsumhi.

28 Irari khi Ẹshinegba ọ ya
 ri inyanya sọ ẹzọ oyọli
 eke ẹgbọ-a zeghele.” ‡

29 Ẹzẹzẹ abi Azaya ọ kpẹ li ngme ọli khi:
 “Ini Ẹshinegba ni ọ
 mhẹsẹ shi emhi nya
 ọa kẹsẹ imi-imi le na awa lọ,
 a kha li na awa osoli
 abi ẹgbọ iSodomu,
 a pfuse awa abi ẹgbọ iGomora.” §

Umha-miesuọ oyi ẹgbọ iZireni

30 Sẹ awa ke ya ngme? Khi ẹgbọ iJeta ni ẹa na khu
 ipfuase, khi a pfa na rọte irudunga, 31 ama ẹgbọ
 iZireni ni e na khu ushi igue-ngeli, ẹa kie tẹ ọ? 32 Sẹ
 ọ li khi ighọ? Itobo khi ẹa rọte irudunga na khu
 ọli, ama e rọte ode ikanya khu ọli. E kholo awe shi,
 “ẹche ọzuode.” 33 Abi Ebe-no-pfuase o ngme, ni ọọ,
 “Bino, mhi tsua ẹche shi iZayo ni o ya ri ẹgbọ kholo
 awe. Ẹcheli ni o ya rẹ wẹ de. Ama oni ọ da mie ọli
 suọ ne, ọa ya mẹ omama.”*

---

† 9:26 Li zẹ Osia 1.10 ‡ 9:28 Li zẹ Aza 10.22-23 § 9:29 Li zẹ
 Aza 1.9 * 9:33 Li zẹ Aza 28.16

10

¹ Inyoghuo-mhẹ, emini ẹ ghọle udu oyemhẹ ali olema ni mhia lema Ẹshinẹgba khi, ni a bhale ya ẹ khi ẹgbọ iZireni eyemhẹ e khi eni a mie pfuese. ² Mhi pfi ọtsẹlẹ shi ọ khi e mhue ọmuegbe shi ugamhi oyi Ẹshinẹgba. Ama egbegbi ilẹsingme ọa la ọmuegbe oyewẹ. ³ Aborokhia khi ẹa lẹsẹ ipfuasẹ ni o rọte obọ oyi Ẹshinẹgba bhale, ni e rọ nono abi e li ya ri oyewẹ kọ eghọ, eri ẹa ri egbe wẹ na ipfuasẹ oyi Ẹshinẹgba. ⁴ Irari khi iKirisiti ọ ri emini ushi o ngme nya gba pfo, ni o zẹ khi Ẹshinẹgba ọ pfa na ọgbọkpa ni ọ miesuọ.

Imiepfuese, oyi ọgbọkpa lọ

⁵ IMosisi ọ lina gue ọli le emini ipfuasẹ ushi o khi, ni ọ rẹ, “Ọni ọ da ri ushi nya gbe ne, ọ ya la agbo.”* ⁶ Ama eri ipfuasẹ ni o rọte irudunga bhale ọọ, “Khi la ekelemhi udu oye liẹ, ‘Oghuo ọ ya nga iloghie?’ ” (Ni ọ ya rue iKirisiti tiemhile.) ⁷ “Okekhi eri u wẹ, ‘Oghuo ọ ya tiemhi ilimhi na ningọlọ?’ ” (Ni ọ ya rue iKirisiti rọte eghuli ngale.) ⁸ Abi o ngme na: “Ungmemhi oyi Ẹshinẹgba o la mama ẹ. O lẹ unu, o lẹ udu,” ikhi ungmehi irudunga ni anye rọ ọ tse abọ.† ⁹ Ini u ri unu oye ẹ khi, “Ijesu ọ khi Ọnọmhue,” ni u rọ miesuọ shi udu oye khi Ẹshinẹgba ọ rọte eghuli guise ọli le, a ya mie ẹ pfuese. ¹⁰ Irari khi udu ọgbọ ọ rọ miesuọ ni a rọ pfa na li, ali khi unu ọgbọ ọ rọ ngme lasele ni ọ rọ mhue imiepfuese. ¹¹ Abi Ebe-no-pfuasẹ o ngme, ni ọọ, “Ọnini ọ da regbenga li ne, ọa tigbe ya mẹ omama.”‡ ¹² Ọgbọkpa ona o nu ngme, irari khi

* **10:5** Li zẹ iLẹv 18.5 † **10:8** Li zẹ iDẹut 30.12-14 ‡ **10:11** Li zẹ Aza 28.16

ikhioda ọa la shi ẹgbọ iJu ali ẹgbọ iJeta ọ. Ẹshinegba ọ ga khi Ọnọmhue ọyi ẹgbọ nya, ọọ khivose ẹgbegbo na ọni ọ da lu ọli. ¹³ Irari khi, “Ọnini ọ da lu eva ọyi Ọnọmhue ọ ya khi ọni a mie pfuese.”§

¹⁴ Ama se e li ya lu ọli ini ẹa mie ọli suọ? Se e li ya mie ọli suọ ini ẹa suọ oni ungmehi? Se e li ya suọ ini a ri oni ungmehi tsabo. ¹⁵ Se a li ya ri oni ungmehi tsabo ini ọgbọ a ghie eni ẹẹ tsabo fiẹ lase? Abi Ebe-no-pfuase o ngme ọ khi, “Eri ibhale ọyi ẹgbọ ni e tsua usomhi onete bhale o ri oghẹle bhale!”*

¹⁶ Ama ẹgbọ iZireni nya ẹa mie oni usomhi onete ona suọ. Azaya ọ lie, “Ẹshinegba, ọghuo ọ mie usomhi ọyi anye suọ?”† ¹⁷ Igho irudunga o li rote ini ọgbọ ọ suọ oni usomhi ẹ bhale, ali khi usomhi ọyi ingme iKirisiti iro-tse abọ a te ẹ suọ oni usomhi. ¹⁸ Ama mhi mhila, eri aa suọ oni usomhi? Eeli, e suọ.

“Uruli oyewe o she ramhi
ashakpa eke agbo,
ungmehi oyewe
o ramhi ukpese agbo.”‡

¹⁹ Mhi gbo mhila, Eri ọa lo ẹgbọ iZireni esọ? Odode IMosisi ọ lie,
“Mhi ya ri ẹgbọ eyemhe
ke kpe ofuma ọyi ẹgbọ
ni ẹa khi eyemhe ne,
Mhi ya re ẹ mhue iyese elemhi-a
deba ushishi ni ẹa lese mhe ne.”§

²⁰ Eri Azaya ọ ri igbeudu ngme ọli khi,

§ **10:13** Li ze iJoę 2.32 * **10:15** Li ze Aza 52.7 † **10:16** Li ze Aza 53.1 ‡ **10:18** Li ze Iwolo 19.4 § **10:19** Li ze iDeut 32.21

“Egbọ ni ẹa rọshẹka
nono mhe e me mhe.
Mhi ri egbe mhe khase
eni ẹa mhila ogbo mhe.”*

²¹ Ama abi o ngme shi
egbo iZireni egbe khi,
“Ogbele nya mhi nise obọ oyemhe-a
na egbo ni ẹa ya suọ esọ,
ni ẹa lama mu pfi.”†

11

Ikheremhi egbo iZireni ni e kpole

¹ Mhie i. Eri Eshinegba o kie egbo eyi lolighuo? Iiye e! Mhemhe oyemhe ongi iZireni mhi khi. Omi-omi Aburaamu, Mhi rote edeli oyi iBejami lasele.*
² Eshinegba o a kie egbo eyoli ni o rote igbaekele ze. Waa lese abi Ebe-no-pfuase o ngme shi ashini Elaja o ro so iromhi ri awolo gueye Eshinegba emini egbo iZireni e riele? ³ Ni o ree, “Eshinegba, e she gbolo emekeguele eye-a, e guoghọ itete eye-a. Mhemhe-ghuo kpele mhi ke kpole, e gbolo e nono ni e gbe mhe-a.”† ⁴ Se Eshinegba o so li? Eri o o Elaja, “Mhi keshe emose agbele ishilua le ni ẹa lama nyese ukhomhi na olitsa iBali.”‡ ⁵ Igho o kie li khi memena. Itobo khi egbo iZireni e la o ni e kiele e suọ esọ na Eshinegba irari okhale oyoli ni o ro ze we. ⁶ Ini oni uzemhi o khi itobo okhale, o a ke khi itobo ikanya. Ini o khi irari ikanya lo, okhale o a ke khi egbegbi okhale. ⁷ Elo a ke me, Egbọ iZireni

* **10:20** Li ze Aza 65.1 † **10:21** Li ze Aza 65.2 * **11:1** Li ze iFili 3.5 † **11:3** Li ze 1 Ighie 19.10,14 ‡ **11:4** Li ze 1 Ighie 19.18

ẹa mẹ emini e nono. Ikuku ẹgbọ ni Ẹshinẹgba ọ zẹ,
wẹwẹ e mẹ emini e nono. Eni e kpọle e le esọ shi
ulumhi ni Ẹshinẹgba ọ lu wẹ, ⁸ Abi Ebe-no-pfuasẹ o
ngme khi,

“Ẹshinẹgba o rẹ wẹ
lese-a ningọlọ.

Alo eyẹwẹ e zuse
ni ẹa zẹ wẹ mẹ eke,
ali esọ eyẹwẹ e zuse
ni ẹa zẹwẹ ke rọ ọ suọ esọ,
ramhi ogbe-namo.”§

⁹ IDefidi ọọ liẹ,
“Ẹshinẹgba ọ ka zẹ
ni akhe ni e nye,
e mu okhọli vule shi wẹ ọ.
Ni o rẹwẹ kholo awẹ,
ni o nasẹ wẹ.

¹⁰ Alo eyẹwẹ e ka zuse
ini e khi mẹ eke.
Ugugu oyẹwẹ o nyẹsẹ
abi ighumha, agbọagbọ.”*

Iguabọ ni a toma ọara

¹¹ Mhi gbo mhila, eri e kholo awẹ ini e de, ni ẹa ke
dobẹ ya vule? Iiye e! Ama itobọ olamhẹ ni e lamhẹ
lọ. Imiepfuese o she bhale deba ẹgbọ iJẹta, ini ẹgbọ
iju e ba ke kpe ofuma. ¹² Mena, ini o khia khi a
khivọsẹ na ẹgbọ iJẹta itobọ khi ẹgbọ iJu ẹa lama mie
imiepfuese ni Ẹshinẹgba ọ rọ ghi wẹ. Sa ọ ghue, abi
ikhivọsẹ ni agbọ nya e ya mhọli o ke bẹshi ya fu
ramhi, ini eni ẹgbọ iJu e lama mie oni imiepfuese
ikpukhokho.

---

§ **11:8** Li zẹ iDẹut 29.4; Aza 29.10 * **11:10** Li zẹ Iwolo 69.22-23

13 Mena, ẹẹ ẹgbọ iJeta mhi nu ẹ ngme. Aborokhia khi eri Ẹshinegba ọ zẹ mhe mhi khi aghiusomhi na keẹ na ghie ghi ẹgbọ iJeta egho, eri akanya oyemhe o mu mhe egbe. 14 Eri mhia riẹle ona ini mhi ri ẹgbọ iJu eyemhe ke kpe ofuma, ishegho ni mhi dobe tsumhi eghuo elemhi we. 15 Ini ukiemhi ni a kie ẹgbọ iZireni o ri ẹgbọ na agbo enekpole nu Ẹshinegba ro riẹle, see o ke beshi ya li ti ramhi, ini eni iZireni e ke mie oni Ẹshinegba suo? Eri o ya li abine khi a rote eghuli guise ogbọ le. 16 Ini a ri ukiemie ibuledi onodode mele oni o pfuase-a irari khi a roli ga Ẹshinegba, oni ibuledi nya oni o pfuase o ke khi. Ini imhili oora o pfuase oni oora nya o ya khi oni o pfuase.†

17 Ama eri ẹẹ ẹgbọ iJeta a li abi uguabo oora olivu onokpo ni a khi gbose shi idiegbe oyi egbegbi oora olivu ni a rote eke kuẹle vule. Eri ẹẹ a ke ya migha ashini iguabo eni a rote oni egbegbi oora olivu kanọ kua. Itobo ona, ikhivose ni e rote imhili oni oora olivu ẹ lasele ẹẹ a ke ro li agbo. 18 Itobo igho, a khi ri eloe gbe eni iguabo ni a kanọ-a egho. Elo o re ẹ ya ke vuse ike? Iguabo tse a lese khi. Aa mu imhili mhue, imhili e mu ẹ mhue. 19 A dobe ya me khi a sa khi eri a kanọ eni iguabo egho kua ni a ba me asha to-eli we. 20 Igesikia onana o khi. Eri a kanọ we-a irari khi ẹa mholi irudunga. Eẹ la ashini a la irari khi a mholi irudunga. Ama a khi ze ni a ke vuse ike shi ona, ochoghọ a ze ni ulishi o ke mu ẹ. 21 Irari khi ini Ẹshinegba ọ kholo ẹgbọ iJu ni e khi egbegbi iguabo kua, ọ mema ya li dobe kholo

---

† **11:16** Emini a ri onana ngme khi: Ini Aburaamu ali Aziki ali iGiekopu ni e khi itititawa e da khi eni e pfuase, eni e pfuase awa imimi we e li khi.

ẹ kua.

²² Ama a sa abi isomhelemhi ali izese-inmge-a oyi Ẹshinegba o li. Ọọ zese ingme-a deba eni e de ọ le, ama o somhi elemhi ẹ, a kha da la angeli isomhelemhi ne, ọ ti elemhi ẹ ini a da suọ esọ na li. Ini ọa khi ighọ eri ọ ya khi ẹ kua. ²³ Ini eni ẹgbọ iju e lase umha miesuọ oyẹwẹ le, a ya gbo gbọsẹ wẹ shi egbegbi oni ọọra olivu. Ẹshinegba ọ dobe ya gbo gbọsẹ wẹ shi ashini e kpe la. ²⁴ Eri ẹẹ ẹgbọ iJeta a li abi uguabọ ọọra olivu onokpo na ifuegua. Ini Ẹshinegba ọ lina riẹle emini aa ya riẹle, ni ọ rọ gbọsẹ ẹ shi egbegbi ọọra olivu. Ona o li abi ẹgbọ iJu. A lẹsẹ khi ọni Ẹshinegba ọ ya gbo dobe gbọsẹ oni uguabọ oyi egbegbi olivu ni a kanọ kwa, shi oni olivu ni a kpe te kanọ wẹ kwa.

A ya mie ẹgbọ iZireni pfuese ikpukhokho agbo

²⁵ Mhia nono ni a lẹsẹ igesikia oyi osheli ni o la akaghọ inyoghuo. Ini a khi dabi khi a lẹsẹ ingme. Oni osheli khi, umha suọ esọ oyi ẹgbọ iju ọa khi ona agboagbo. Ama oni umha-suesọ oyẹwẹ o ya laọ ramhi ni ẹgbọ iJeta otuongme ni Ẹshinegba ọ nono ni e bhale deba li, e rọ gba pfo. ²⁶ Ona o khi abi a li ya tsumhi ẹgbọ iZireni nya. Abi Ebe-no-pfuase o ngme, khi,

“Omiepfuese ọ ya rọte

iZayọ bhale,

ọ ya khu ireloegbe Ẹshinegba

idiegbe imimi iGiekọpu-a.†

²⁷ Onana khi ilama-kugbe

ni mhi mhọli na wẹ,

oni ẹghẹghẹ ni mhi rọ ya rue

---

† 11:26 Li zẹ Aza 59.20

olamhe oyewe ode-a.”§

²⁸ Itobo khi egbo iJu e kie usomhi onete ona, e ro khi ebe Eshinegba, itobo onete oye ni aa khi iJu. Ama itobo ititita we, e khi omole Eshinegba itobo khi o ze we. ²⁹ Irari khi Eshinegba o ya mu udu pfi shi isomhopfa ni o ro na ogbo ali uzemhi ni oo ze ogbo. ³⁰ Ezeze abi ee egbo iJeta a kpe rieje umhasueso deba Eshinegba eghenge ni o dose, a li mie ilelemhi oyi Eshinegba irari umhasueso ni egbo iJu e rieje. ³¹ Ezeze abi ee ni aa khi iJu a li mie ilelemhi itobo khi egbo iJu e khi ena umhasueso memena, igho wewe e ke ya li mie ilelemhi. ³² Irari khi eri Eshinegba o ri egbo nya khili ighumha umhasueso ni o ba mholi ilelemhi na we nya.

A kueghie Eshinegba

³³ Oghuo o dobe ya mhesa
abi epfue, ali eghali ali ilese
oyi Eshinegba o limhi ramhi?
Oghuo o dobe ya lese
emini o la li udu ni o ya rieje,
ali ni o dobe ya guano ode eyoli?*

³⁴ “Oghuo o she lese
udu oyi Onomhue?
Oghuo o dobe ya ye oli ude?”†

³⁵ “Oghuo o ri ongmomhi
na Eshinegba ghue,
ni o ya nyene egbe fali oli lue?”‡

³⁶ Irari khi loli o ma emhi nya,
oboyoli e te la agbo.

---

§ 11:27 Li ze iJere 31.33-34 * 11:33 Li ze Aza 55.8 † 11:34
Li ze Aza 40.13 ‡ 11:35 Li ze iJobu 41.11

E la ọ gbo na li.
Lọli a ri ufumhi a na agbọagbọ. Atse§

12

Iluasobo ni o la agbọ

¹ Itobọ ighọ, inyọghuo-mhẹ, mhi ri itobọ ilẹlemhi oniẹmhi ni Ẹshinẹgba ọ mhue na awa lema ẹ, a ri idiegbe eye ẹ na Ẹshinẹgba, abi iluasobo ni o kie la agbọ, ni o pfuase, ni o ti Ẹshinẹgba ẹloe. Onana o khi egbegbi ugamhi na elemhi ayẹmhẹ ni a dobe ya ga.

² A khi ze ni ingeli eye ẹ ali eyi ẹgbọ na agbọ e li abeghuo. Ama a ze ni Ẹshinẹgba ọ mu udu eyeẹ pfi mele udu enegbọ-a. Egheghe aghọ a ya dobe lese abi oghuẹmhẹ oyi Ẹshinẹgba o li, a lese emini o ti, ni o gba pfo ni o ri egbe ẹ mu Ẹshinẹgba.

³ Itobọ okhale ni Ẹshinẹgba ọ rọ na mhẹ, mhi rọ gue ọli ẹ ye ẹ nya, a khi ke ti egbe ẹ nga dose ashini á fu ramhi. Ochoghọ, a ke ri ukpẹloe itiegbe-tiemhi eke bino egbe ẹ, ni o de shi abi irudunga ni Ẹshinẹgba ọ rọ ne o fu ramhi. ⁴ Ẹzeze abi awa li ze idiegbe oghuo ni o mhue iguabọ ododa ni e bu, ni ẹa ya gbe akanya oghuo, ⁵ ighọ o li khi elemhi iKirisiti ni awa rọte idiegbe oghuo lasele, ni uguabọ ogbogbọ ali enekpọle nya e li kugbe iguabọ enekpọle.*

⁶ Isomhopfa ododa Ẹshinẹgba ọ rọ na awa abi ọ ri ekpabọ na awa ramhi. O kha khi isomhopfa imekeguele ogbọ ọ mhọli, ọ rọli ke gbe akanya ni o de shi irudunga ni awa nya awa mhọli. ⁷ Ini o khi oyi oni a rọ ọ ga ẹgbọese, ọ ke ga. O kha ke khi oyi oni a rọ ọ sese, ọ ke sese. ⁸ O kha khi oyi

---

§ 11:36 Li ze 1 iKọri 8.6 * 12:5 Li ze 1 iKọri 12.12

irudushi ẹgbọ ọ o khi ni ọ mie, ọ ke ri udu shi ẹgbọ ọ. Ini oni a rọ ọ kpaghiẹ ẹgbọese obọ, ini e mhọli emini o to wẹ lọ, ọ ke rue obọ-a na ẹgbọ, abi o li pfo ọli udu. Ini oni a la ralo ke mhẹsẹ na ẹgbọ lọ, ọ ri ẹlọe shi omhẹsẹ ke mhẹsẹ, o kha khi oyi ilẹlemhi, o ri egbe mu ọli ke riẹlẹ.†

Inono

⁹ Rọte ekelemhi udu oye ke riẹlẹ inono. A kie emhi onobe, a mu eminete mhue ẹgbegbọ. ¹⁰ A nono ingme oyi egbe ẹ ẹgbegbọ, abi ọgbọ ali inyoghuo. A mhue ekpe na ẹgbọ elese ke dọsẹ abi u li mu ekpe na egbe ẹ. ¹¹ Khi li ọwaza akanya igbegbe, ama ri ọmuegbe elemhi ayemhẹ ke ga Ọnọmhue. ¹² Zẹ ni irudushi ni u mhue o ri egbe ke muẹ. Mhue irabomudu ini u mhue osoli, ke lema ẹghẹghẹ kpa. ¹³ Ke kpaghiẹ inyoghue ni e mhue ọtomhẹ obọ. Ke mu ẹgbọ epfese.

¹⁴ Ke sọ iromhi ikhivose na ẹgbọ ni e mu okhọli ẹ vule shi ẹ ọ. Ke khivose na ẹgbọ, khi ku itse na ọgbọ.‡ ¹⁵ Nu ẹgbọ ni e mhue oghẹlẹ ke ghẹlẹ, u nu eni ẹẹ vie, ẹẹ vie. ¹⁶ A ri opfomhẹ nu egbe ẹ ke la. Khi khi ọgbọ ni ọọ ti ike ẹ nga, ama ke timama ẹgbọ ni ẹa pfue. Khi riẹlẹ khi u ma leşẹ dọsẹ.§

¹⁷ Khi ri onobe fali ota onobe. Kuegbe-a ke riẹlẹ emini o ti ẹgbọ nya ẹlọe. ¹⁸ Ini o zẹ ya riẹlẹ, roşheka odekhode, ni u rọ nu ẹgbọ nya la kugbe elemhi opfomhẹ, ini o khi obọ oye o kpọle shi. ¹⁹ Emọlemhẹ, a khi mie abọ okhọli, ochoghọ a zẹ Ẹshinegba ọ mie abọ okhọli na ẹ. Irari khi Ebe-no-pfuase o lie, “Mhemhẹ mhi mhọli imieabọ okhọli, mhi ya fali

† 12:8 Li zẹ 1 iKọri 12.4-11 ‡ 12:14 Li zẹ iMat 5.44; iLuk 6.28

§ 12:16 Li zẹ Ekpi 3.7

wẹ ota.” Igho Ẹshinẹgba o ngme.* ²⁰ Ochoghọ a ke riẹlẹ abi Ebe-no-pfuasẹ o ngme khi, “Ini okiamhi ọọ gbe ọbe ẹ, ri eminale na li le. Ini okiamẹ ọọ gbe ọli ri amẹ nali da. Irari khi ini u li na, eri u wẹ ingamhi erẹ a nga li ukhomhi.”†

²¹ Khi zẹ ni onobe o mu ẹ le, ama ri onete mu onobe ọ le.

13

Iregbe-tiemhie na eni ẹ la ukpẹkhomhi omhẹsẹ

¹ Ọgbọkpa ọ ke suọ esọ na eni e la ukpẹkhomhi omhẹsẹ. Irari khi Ẹshinẹgba lẹlighuo tṣẹ ọ dobẹ zẹ ẹ ọgbọ shi ukpẹkhomhi omhẹsẹ. Ẹshinẹgba ọ ri eni e la ukpẹkhomhi omhẹsẹ nya leghie. ² Irarigho, ọgbọ ni ọ da mu okhọli vule ẹ shi eni ẹẹ mhẹsẹ ọ ne, eri e mu okhọli ẹ vule shi emini Ẹshinẹgba ọ rọ migha. Eni e da ligho ne, ipfẹzomu e nono ẹ ghi egbewẹ. ³ Irari khi eni ẹa guẹ ngeli a zẹ enighie e ke nasẹ, ọa khi eni e guẹ ngeli. Irarigho ọni ọọ riẹlẹ ọkhọlọ ọ na ulishi ena omhẹsẹ. Waa nono ni u pfue ulishi oyi ẹgbọ ni e la ukpẹkhomhi? Ke riẹlẹ emini o gbe akanya. Ini u li ghọ, e ya kueghie. ⁴ Irari khi eni e la ukpẹkhomhi omhẹsẹ, Ẹshinẹgba ọ zẹ wẹ ni e ke kpaghie ẹ obọ. Ama u kha riẹlẹ emini ọa gbe akanya, ke na ulishi oyẹwẹ, irari khi e mhue itoto ni e rọ ya nasẹ. Eni ẹẹ ga eyi Ẹshinẹgba e khi, ni ẹẹ nasẹ eni ẹa ya suọ esọ, ni o rọ khasẹ khi elemhi ẹẹ bi Ẹshinẹgba shi ọ. ⁵ Irarigho, zẹ ni u ke nyẹsẹ ukhomhi na eni e la ukpẹkhomhi omhẹsẹ, itobọ khi emini o ti lọ ni u ke riẹlẹ, aa khi itobọ elemhi ibibi oyi Ẹshinẹgba tṣẹ.

* **12:19** Li zẹ iDeut 32.35 † **12:20** Li zẹ Ekpi 25.21-22

⁶ Onana o li zẹ khi u mema ya zẹ oga, irari khi eni e la ukpẹkhomhi omhẹsẹ eni ẹẹ ga eyi Eshinẹgba e khi, ni e ri ẹghẹghẹ oyẹwẹ nya na akanya omhẹsẹ. ⁷ Fali ọgbọkpa ota ni u lo ọli. Ini u lo ota oga, zẹ ọli, okekhi ozẹla, zẹ ọli, ri ekpẹ ke na ẹgbọ, u nyẹsẹ ukhomhi na wẹ.*

A ke riẹlẹ inono irari oni ogbele o she ti ramhi ana

⁸ Khi lo ọgbọ ota emhikhoghuo, sẹ ni ota inono ingme oyi ọnuzava oyẹ tse! Irari khi ọgbọ ni ọ da nono ingme oyi ọnuzava oyọli ne, ọ she ri ushi gbe akanya. ⁹ Ishi ni ẹẹ, “Khi kia okia,” “Khi gbe ugbeli,” “Khi do ughiatọ,” “Khi zẹ ni emhi ọgbọ o to ẹ egbe,” Ali elese ni e kpọle nya, ushi oghuo o zẹ wẹwẹ nya ukhomhi, ni ọọ, “Nono ingme oyi ọnuzava oyẹ abi u li nono ingme oyi egbe ẹ.”† ¹⁰ Oni ọ da nono ingme oyi ọnuzava oyọli ne, ọa tigbe ya li ọli onobe. Irarigho, inono o khi irushi gbe akanya.

¹¹ Ke riẹlẹ ona, lẹsẹ ẹghẹghẹ ni a la memena. Ẹghẹghẹ o she ramhi ni u rọ ya rọte olese guale. Irari khi ẹghẹghẹ imiepfuese oyawa ni o kpe ukhokho o she ti bhale dọsẹ ẹghẹghẹ ni awa rọte ododẹ miesuọ. ¹² Ẹlẹ iyosẹ ọ she ẹ dọsẹ, ogbe o she ẹ gbe-a. Awa khi ke ngeli abi ẹgbọ ni e la alo ebili, awa mema mu egbe ni awa rọ ya la elemhi ákpá. ¹³ Awa guẹ ke ngeli abi ẹgbọ ni e la ákpá. Awa khi nu wẹ ye ukue ebe ni e la riẹlẹ efiala, ali idonyo guoghọ-a. Awa khi kia okia ke mu ighue ebe. Awa khi la agbọ okhọli wẹkhi agbọ iviẹ shi emhi ọgbọ. ¹⁴ Ochoghọ awa ri iJesu iKirisiti Ọnomhụẹ sọ abi

---

* **13:7** Li zẹ iMat 22.21; iMak 12.17; iLuk 20.25 † **13:9** Li zẹ Okiali 20.13-15,17; iDẹut 5.17-19,21; iLẹv 19.18

awulu. Khi ke sa abi u li ya rięę ọghuęmęę eyi idiegbe olamęę.

14

A khi ke ri unu zę ęgbọese ifue

¹ A mie ọgbọ ni irudunga oyọli ọa lolo toto. Khi nu ọli ke khakọ shi emini ọ mieshi ni o khi ọda shi oyę. ² Irari khi ęgbọ eghuo e miesuọ khi o ti ni a ke le emhikpa. Ama ọgbọese ni irudunga oyọli ọa lolo toto, ọ leşę le ebe tşę. ³ Ọgbọ ni ọ le emhikpa, ọ khi ri ęloe gbe ọni ọa ya le, ọgbọ ni ọa ya le emhikpa, ọ khi gue oni ọ le emhikpa ęzọ. Irari khi Ęshinęba ọ ga mie wę. ⁴ Ọghuo u khi ni wa ke gue aghiusomhi oyi ọgbọese ęzọ? Ọga oyọli tse ọ dobe ę lię khi ọ guęli, ali khi ọa guęli. Ọ ya migha, irari khi Ọnọmhue ọ dobe ya rọli migha.

⁵ Eri ęgbọ eghuo e dabi khi ọgbęle ọghuo o mu ęloe doşę olese. Ọgbọ ọlese ọọ khi abeghuo ọgbęle nya e li. Ọgbọgbọ ọ ri udu oyọli shi asha ni ọ migha shi. ⁶ Ọni ọ bino khi ọgbęle okhọghuo o la ọ ni o mu ęloe ne, eri ọ rọli ri ufumhi na Ọnọmhue. Ọgbọ ni ọ le eminale, o le ọli ri ufumhi na Ọnọmhue, irari khi Ęshinęba ọ kphęmhi na, ọni ọa le, Ọnọmhue ọ rọli mu ekpe na, ọ kphęmhi na Ęshinęba.* ⁷ Aa mę ọnge-awa ni ọ la agbọ na egbọli tşę, wę khi eri a mę ọnge-awa ni ọọ ghu-a na egbọli tşę. ⁸ Ini awa la agbọ, Ọnọmhue awa la ọ agbọ na. Ini awa ghu-a, Ọnọmhue awa ghu-a na. Awa la agbọ o, awa ghu-a o, oyi Ọnọmhue awa khi.

⁹ Onana o zę khi iKirisiti ọ ghu-a, ọ guale ni ọ rọ khi Ọnọmhue oyi ęgbọ ni e ghu-a ali ęgbọ ne la

* **14:6** Li zę iKolo 2.16

agbọ. ¹⁰ Yẹyẹ o yẹ, elọ o zẹ ni u rọ a gue inyọghuo ẹ ẹzọ mena? Yẹyẹ o yẹ, elọ o zẹ ni u rọ ri ẹloe ẹ gbe inyọghue. Awa nya awa ya migha odalo oyi Ẹshinegba ni ọ gue awa ẹzọ.† ¹¹ Irari Ẹshinegba ọ lina ngme ọli shi Ebe-no-pfuase khi,

“ ‘Aborokhia khi mhi la ọ eghọ,’
 Onomhue ọ lina ngme,
 ‘Ogbokpa ọ ya wugha mhe odalo,
 Ogbokpa ọ ya guele khi
 mhemhe mhi khi Ẹshinegba.’ ”‡

¹² Itobọ ighọ, ogbokpa ọ ya gue khasẹ Ẹshinegba abi ọ li gbe.

A khi yese egbe ẹ de

¹³ Itobọ ighọ, lase iguegbe-ẹzọ le. Ochoghọ, mhọli ọli shi udu oye khi u waa ya kpẹ emhi wekhi ọzuode shi ekẹ ni inyọghuo ẹ ọ khọlo awe shi. ¹⁴ Ikugbe ni mhemhe ali iJesu anye kugbe, o rokhase mhe khi emhi khoghuo ọa la ọ ni ọa pfuase. Ama ini ogbọ ọ mhọli ọli shi udu khi emhi ọa pfuase, ọli oni emhi oghọ ọa pfuase shi ọ. ¹⁵ Ini u yese inyọghuo udu-a, irari eminale ni u le, inono ọa ke la oni angeli. Khi zẹ ni eminale nu le, o ri inyọghuo ẹ ni iJesu ọ ghu-a na de. ¹⁶ Khi zẹ afa ni u mhọli rọ ọ le emhikpa, ni u rọli ri omama ghi iKirisiti. ¹⁷ Irari khi Eghiele oyi Ẹshinegba ọa khi ingme eminale ali onyo idada, ama oyi ipfuase, ali opfomhe ali oghẹle na Ayemhe-no-pfuase. ¹⁸ Ogbọ ni ọ da lina ga iKirisiti, ọ ma ti Ẹshinegba ẹloe, ẹgbọ e mu ekpe na li.

---

† **14:10** Li zẹ 2 iKori 5.10 ‡ **14:11** Li zẹ Aza 45.23

¹⁹ Itobọ ighọ, ke riẹlẹ emini e ri opfomhẹ ẹ bhale, ni e gbo ya kpaghie ọgbokpa rọ mholi imiesuọ ni o toto. ²⁰ Khi ri itobọ eminale pfueche emini Eshinegba ọ riẹlẹ-a. A dobe ya le emhikpa, ama ọa ti ni a rọ bhale ya ẹ khi emini u wa le, o ze ni ọgbọ olese ọ de pfilo olamhe. ²¹ O tine ini u waa bie le emhikhoghuo wekhi eri u da onyo, wekhi eri u riẹlẹ emhikhoghuo ni o ya ze inyoghue de.

²² Irarigho, emini u mieshi ingme enana nya roli shi iteva oye ali Eshinegba. Oghelẹ o khi ni ọgbọ ni ọa pfa ezọ mu egbọli shi emini ọ riẹlẹ ni ọ mie shi khi o gbe akanya. ²³ Ama ini ọgbọ ni ọ mhue akhokhomhe ọ da kie le, a she pfa ezọ mu ọli. Irari khi ulemhi ni ọ le ọa khi rọte irudunga. Emini ọa da rọte irudunga bhale ne, olamhe o khi.

15

¹ Awa ni awa toto shi irudunga, awa kha ke ri egbe mie na eni ẹa toto irudunga. Awa khi ke lese riẹlẹ egbe awa ti tse. ² Ochoghọ, ọgbogbọ o ke riẹlẹ inyoghuo ọli emini o ti ọli egbe, ni o rọ kpaghie irudunga oyọli, ni o vule. ³ Irari khi iKirisiti ọa riẹlẹ egbọli tse ti. Ochoghọ, abi Ebe-no-pfuase o ngme ni ọọ, “Eshinegba, itsuemhi ni egbo e tsue ẹ, o de nga mhe egbe.”* ⁴ Emini a keke shi Ebe-no-pfuase nya, eri a keke ọli ni a rọ sese awa ingme, ni a bhale ya ẹ khi iregbemie ali irudusho ni Ebe-no-pfuase o rọ na awa, o ri awa mholi irudushi.

⁵ Eshinegba ni ọ khi oni ọ ri iregbemie, ali irudusho ọ na ọgbọ, ọ ka re ẹ mhue usamhi oghuo abi a lie deba ete-awe eyi iJesu iKirisiti. ⁶ Ni ẹ ẹ nya

---

* **15:3** Li ze Iwolo 69.9

a ri udu oghuo ali uruli oghuo kuẹghie Ẹshinegba ni
o khi ita iJesu iKirisiti Onomhue oyawa.

⁷ Awa ke lama ingme egbe abi iKirisiti o li lama
ingme oyawa, ni o ri ikuẹghie bhale ghi Ẹshinegba.

⁸ Itobo khi mhi gueye e khi iKirisiti o she bhale
abi oni oo ga ogbo na egbo iJu, ni o rohasẹ khi
Ẹshinegba igesikia o khi, ni o ro mu ma ishobo ni o
shi na itita awa, ⁹ ni iJeta e kuẹghie Ẹshinegba shi
ilelemhi oyoli. Abi a li keke oli khi,

“Irarigho, mhi ya kuẹghie e
iteva egbo iJeta.

Mhi ya to uwolo
kuẹghie eva oye.”†

¹⁰ O gbolo e,
“Ee iJeta, ni a kuma
egbo eyoli ke ghele.”‡

¹¹ O gbolo e,
“A kuẹghie Ẹshinegba
ee egbo iJeta,
a to uwolo kuẹghie oli
egbo nya.”§

¹² Azaya o gbolo lie,
“Omiomi ijese o ya fu vule,
oni o ya vule mhese na e iJeta,
egbo iJeta e ya ri udu nga li.”*

¹³ Ẹshinegba ni a rote obo oyoli e mhue irudushi,
o ri oghela ali opfomhe ne rote iregbenga ni a mhue
nali, ni a ro bhale ya e khi irudushi oye o fu sho
rote ekpabo oyi Ayemhe-no-pfuase.

† **15:9** Li ze 2 iSam 22.50; Iwolo 18.49 ‡ **15:10** Li ze iDeut 32.43

§ **15:11** Li ze Iwolo 117.1 * **15:12** Li ze Aza 11.10

IPolu oni a ze o khi oni o gbe akanya na egbo ijeta

¹⁴ Inyoghuo-mhe, mhemhe oyemhe mhi mhue imieshi o khi onete o vo e egbe, khi ilese o gba na e ni a ro dobe ya ke sese egbe e. ¹⁵ Mhi she kpe gue ingme eghuo ye e gboo elemhi ebe ona ni mhi gbolo e yele e le ena. Itobo afu ni Eshinegba o ro na mhe, ¹⁶ ni mhi ro khi aghiusomhi na kepe oyi iJesu iKirisiti na egbo ijeta. Eri mhia gbe akanya okpodalo-ugamhi oyi Eshinegba, ni a ro tsabo usomhi onete oyi Eshinegba, ni a ro bhale ya e khi egbo ijeta e li khi iluasobo, ni Eshinegba o mie, eni Ayemhe-no-pfuase o khuese-a pfuase. ¹⁷ Rote iJesu iKirisiti mhi te e mholi egbe-imumhe shi ugamhi ni mhia ga Eshinegba. ¹⁸ Mhi aa ya gbudu ngme emhikhoghuo, sepe ni emini iKirisiti o rote obo oyemhe riele ro ri egbo ijeta suo eso na Eshinegba, rote ungmehi ali ikanya oyemhe, ¹⁹ rote ekpabo eyi olele ali onyaloa, ali rote ekpabo oyi Ayemhe-no-pfuase. Igho mhi rote iJerusalemu ngme ungmehi usomhi onete oyi iKirisiti ya ramhi iLirikumu. ²⁰ O ma kie kpe khi emini o la mhe udu ni mhi ro ngme ungmehi usomhi onete ye egbo ni ea kie suo ungmehi oyi iKirisiti ne, ini mhi khi ya to nga irogbekere ni ogboese o ro gbe. ²¹ Abi Ebe-no-pfuase o ngme o khi,

“Egbo ni aa kpe
gue ingme oyoli ye ne,
e ya me, ali khi eni ea kpe suo,
o ya ye we.”†

Ugbamhi ni iPolu o gba, khi loli ya ye iRomu

---

† 15:21 Li ze Aza 52.15

22 Akanya oyemhẹ ona o zu mhẹ ode, ni mhi aa rọ mẹ asha bhale deba e.† 23 Aborokhia khi mhi aa ke mhue ikanya ni e kpọ mhẹ le shi ikpe ena, ali ni o rọ gbo khia khi ikpe ebubu na ni mhi te ẹ nono ni mhi bhale ya mẹ eghọ, 24 o la mhẹ udu khi mhi ya rọte olieye ẹ ini mhia lẹ iSipeni. Mhi sa khi a doḅe ya ri ikpaghiobọ na mhẹ ni mhi rọ ti okiali oyemhẹ je odalo, ini awa ri egbe mu egbe ukuku eghẹghẹ se. 25 Mena, mhia je iJerusalemu ni mhi ya kpaghiẹ ẹgbọ eyi Eshinegba obọ. 26 Irari khi o ghọle eni miesuọ ni e la ekẹ iMasidonia ali Akhaya ni e ri ikpaghiobọ na ẹgbọ eyi Eshinegba ni e la iJerusalemu. § 27 Egbe ẹ mu wẹ khi wẹwẹ e lighọ riẹlẹ ọli, e rue ọli shi khi ota wẹwẹ e lo wẹ. Irari khi ini ẹgbọ iJeta e kemhi ikhivose ayemhẹ oyi ẹgbọ iJu, eri o li abi ota ni ẹgbọ iJeta e lo ẹgbọ iJu.* 28 Ini mhi gbe akanya ona se ni mhi rọ mẹ ọli mẹ khi e she mie ikpaghọ ena se, mhi ya je iSipeni, mhi ya kọ felẹ ẹ ini mhia lẹ. 29 Mhi lẹse ọli gboo khi ini mhi bhale, ikhivose oyi iKirisiti ni o vọ tsululu mhi rọ ya bhale. 30 Mhi ri iJesu iKirisiti Onomhẹ oyawa ali inono ni Ayemhẹ o rọ na awa lema ẹ inyoghuo, a nu mhẹ sọ iromhi ali a gbo sọ iromhi na mhẹ. 31 Sọ iromhi Eshinegba o tsumhi mhẹ obọ oyi ẹgbọ ni ẹa miesuọ na ekẹ iJudia ali ni ẹgbọ Eshinegba ni e la ẹoli iJerusalemu ni e mie eni ikpaghọ ni mhi rọghẹ wẹ. 32 Ni a rọ bhale ya ẹ khi rọte oghuemhẹ oyi Eshinegba, mhi doḅe ri udu oghẹlẹ bhale deba ẹ ali ni awa ri udu shi egbe o. 33 Eshinegba oyi opfomhẹ o ka nu ẹẹ nya la, Atse.

† 15:22 Li zẹ iRom 1.13 § 15:26 Li zẹ 1 iKọri 16.1-4 * 15:27 Li zẹ 1 iKọri 9.11

16

Otse ni iPolu lolighuo o tse egbo ke

¹ Mhi gue ingme onete oyi iFobi ye e, ikhi inyoghuo awa ni okpotso, ni o khi oni o ralo shi eni e miesuo ni e la eoli iKenkhiria. ² A ri eva oyi Onomhue kpe abo mie oli, abi egbo eyi Eshinegba e ye ni e li. A ri ikpaghie obo onini o da ya nono obo oye e na li. Irari khi anamelo oyemhe ali ebubu egboese o khi.

³ Mhia tse iPisilia ali Akuila ni e kpaghie mhe obo shi akanya oyi iJesu iKirisiti.* ⁴ E ri agbo oyewe shi okhena irari oyemhe. Oa khi weweghuo tse mhia tse uwegbe, ama li shi igbaa nya eyi eni e mie iKirisiti suo enayi egbo iJeta. ⁵ Mhi gbo li tse igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo ni o la owa oyewe.

Mhia tse egbegbi omolemhe Epanetusi ni o khi ogbo onodode ni o mie iKirisiti suo ukiekie eke Esha.

⁶ Mhi tse iMeli ni o toto obo a gbe akanya na e.

⁷ Mhi tse Adironikusi ali iJunayasi, egbo iJu nabi mhemhe ni anye ga la owa ighumha. Eni a mu ekpe na e khi elemhi idiegbe oyi ighiusomhi na kee. Ama e kpe miesuo khe mhe.

⁸ Mhia tse Amipiliatusi, egbegbi omolemhe, ni mhi mhue inono na elemhi Onomhue.

⁹ Mhia tse Urubane, ni o kpaghie anye obo akanya oyi iKirisiti.

Mhi gbo tse iSitachisi, egbegbi omolemhe.

¹⁰ Mhia tse Apelesi, ni a me gboo khi igesikia o ro deba iKirisiti.

Mhi tse ena omhue-apfe oyi Arisitobulusi.

---

* **16:3** Li ze Ika 18.2

11 Mhi tşę Erođiđni ni ọ khi inyọghuo-mhę.

Tşę eni e miesuọ na ọmhuę-apfę oyi iNakisusi.

12 Mhia tşę iTirifeana ali iTirifosa eni ikpotso eghọ ni e gbe akanya oyi Ọnọmhuę egbegbo.

Mhi li tşę egbegbi ọmọlemhę iPesisi ọni ọkpotoso ni ọ gbe ukpokpomhi akanya na Ọnọmhuę.

13 Mhia tşę iRufosi, ọgbakanya ni a zę ọyi Ọnọmhuę, ali inyọli ni ọ li abi inyọ shi mhę ọ.†

14 Mhi tşę Asikiritusi, ali iFilegọni, ali Amęsi ali iPatirobasi ali Amasi ali eni e miesuọ ni e ga la.

15 Mhia tşę iFilologusi ali iJulia ali iNirusi ali inyọghuo ọli ni ọkpotoso ali Olimpasi ali ęgbọ Eshinęba nya ni e nu wę la.

16 A tşę egbe ę otşę onete, a ghẹlẹ mu egbe abi inyọghuo.

Igbaa nya eyi eni e mie iKirisiti suọ, ę tşę ę.

17 Mhi lema ę, inyọghuo, a ke tọ ọkpę ęgbọ ni ę pfi okemhi ali ni e ri ęgbọ de irudunga ni e mhue-a, eni osęşę oyewę ọa de shi osęşę ni a sęşę awa. A nuata shi wę ọ. 18 Irari khi ęgbọ ni ę riele emhi eghogho ęa ya ga iKirisiti Ọnọmhuę oyawa, ama elemhi oyewę ę ga. Rote eta-ọlelẹmhunu ni ę ngme, e rọ ọ di usamhi udu oyi ęgbọ eghuo ni ęa mhue ilęşę. 19 Ọgbọkpa ọ she suọ abi a li ri ungmehi oyi Eshinęba a gbe akanya. Itobọ ona mhi rọ ghẹlẹ shi ingme oyęę. Ama mhia nono ni a fialo-a shi emini o khi onete, ama a khi fialo-a shi emhi onobe.

20 Eshinęba ọyi opfomhę ọ ya keleş guogho ọkphaghie-a shi ę ękowę. Okhale oyi iJesu iKirisiti Ọnọmhuę oyawa o ke deba ę nya.

---

† 16:13 Li zę iMak 15.21

21 ITimoti ni anye ga a gbe akanya, oṣ tṣe e. Igho khi iLushoṣi ali ijasi ali iSosipata, ni anye ga khi iJu.† 22 Mhemhe iTetiusi ni mhi ri ugba ma a keke ebe ona na iPolu, mhi tṣe e, abi oni o miesuo. 23 IGayusi ni o ri owa oyoli na mhe kushi, ni o gbo ri ukpeloe e khu mhe, ni o lama eni e miesuo e ke legba owa oyoli, oṣ tṣe e.

Erasitosi, ni o ri ikpago o shi na eoli oyewe ali inyoghuo anye ikhi iKaritusi, ee tṣe e. § 24 [Okhale oyi iJesu iKirisiti Onomhue oyawa o ka nu e la, Atse.]

25 Ufumhi khi oyi Eshinegba! Lori o dobe re migha shi irudunga oye e abi o li de shi oni usomhi onete oyi iJesu iKirisiti ni mhi ro o tse abo, ali ni o de shi irokhase oyi osheli ni a ro sheli agboagbo elemhi ikpe ebubu ni e dose. 26 Ama mena, a she ri oni igesikia khase, rote akeke shi eke enayi emekeguele, abi Eshinegba ni o la o agboagbo o mheso o li a li roli khase ishishi nya, ini e ba miesuo ni e suo esu na lue. 27 Eshinegba ona ilese, a ri ufumhi na agboagbo, rote obo oyi iJesu iKirisiti! Atse.

---

† 16:21 Li ze Ika 16.1 § 16:23 Li ze Ika 19.29; 1 iQori 1.14; 2 iTimo 4.20

Ebe-No-Pfuase Ishobo Onogbo
New Testament in Ivbie North-Okpela-Arhe
(NI:atg:Ivbie North-Okpela-Arhe)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ivbie North-Okpela-Arhe

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

Printed book ISBN 9789789194797

The New Testament

in Ivbie North-Okpela-Arhe

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-08-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

03be06b0-68fd-500b-b9a9-6bca4b63979a